

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
166 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi július 26

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegvonalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegvonalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK GYERGYÓSZENTMIKLÓST!

Ion Minulescu,
beszéljen hangosabban!

Ion Minulescunak hívják. Román író. Nagyon jó író, iskolai tankönyvekben, mint a román irodalom büszkeségét hirdetik. Most ötven éves és itt van Szatmáron, ahol az egyik klubban tartott előadást.

Egyébként a romániai színházak vezérfelügyelője és a magyar színtársulatok koncessziójának kiadásánál döntő szava van. Ötven éves és mint ő mondja, humanista.

Csendes és meghitt beszélgetés során ilyeneket mond:

— A világ megbolondult. A fajpolitika megzavarta a népeknek egymáshoz való viszonyát. A fajpolitika neveléses. Én költő vagyok és román, de abból, hogy román vagyok, nem kövölhetek jogtalan előnyöket magamnak. Szeretem a fajomat, de ez a szeretet nem fajulhat odáig, hogy gyűlöljük a más fajokat és más nemzetiségeket.

— De a helyzet, Minulescu ur — vetjük közbe — ellentmond az ön elveinek.

— Sajnos, igaza van — mondja —, de én optimista vagyok és bizom a kultúr-emberiség jövőjében. Kultúr-ember nem ismerhet faji és vallási különbséget. Össze kellene fognunk. Román és magyar írónak, a világ összes írónak, akiknek barátlónak kellene lenniük. Nekem a magyar irodalom nem lehet ellenségem. A magyar író, ha tehetséges, testvérem nekem, ha tehetségtelen, csak ellenségem.

Igy beszél a román irodalom hivatalosan fémjelzett büszkesége. És amíg beszél, ugyanakkor egy másik helyiségben egy kis színpadon büntetlenül megzavarta a magyar sportegyesület mulatságát. A rendőrség nem a botrányokozót igazoltatta, hanem a rendőrség egyik tagját, aki közbevetette magát, hogy ne legyen zavar a dologból.

Igy beszél Minulescu Jon az író, de szava elvész a gyűlölet-koncertben.

Az író mindig így beszél, az író, az igazság és nem a politikus-író, mindig mutatja az utat, hogy merre kell menni, de az íróra nem hallgatnak. Az író egyre hangosabb elem, egyre bizonytalanabb hangnán lesz Európában.

Mert más az irodalom és más a politika.

Eppen azért politikáról nem szeret beszélni Minulescu. Inkább irodalomról beszél. Elmondja, hogy valamelyik budapesti kritikus Petőfihez hasonlította őt. Akkor kezdett el foglalkozni Petőfi verseivel.

— Most érzem csak, hogy ismerem Petőfit, hogy milyen nagy megtiszteltetés volt részemre a budapesti kritikus hasonlata. Csak csodálni tudom ennek a gigászi tehetségű költőnek a munkáját. Évekkel ezelőtt tiszteltem jelölő koszorút helyeztem el a segesvári Petőfi-síremlékre és az emlékműnél sirtam el a világ összes költőinek fájdalmát...

Majd Adyról beszél Minulescu. Ott volt az érmeidzenti emléktábla leleplezésénél. Ő képviselte a román írók szövetségét. Azt mondja Adyról, hogy „gigászi heg-

Fordul a világpolitikai irányvonal

Olaszország megkapja az áhított gyarmatokat, hogy ne legyen többé oka szembeszállani a francia célkitűzésekkel

Tripoliszban és Észak-Szudánban kap új területeket Olaszország, de elismerik fennhatóságát Abessziniában is

Róma, július 25.

A győztes hatalmak közül egyedül Olaszország került ki elégedetlenül a világháborúból. Területi megnagyobbodása alig haladta túl a keretet, amit az osztrák-magyar monarchiától semlegesség esetén is megkaphatott volna és ugyancsak csalódás érte Olaszországot gyarmati törekvéseinél is.

Ez az elégedetlenség volt a legfőbb irányítója Mussolini külpolitikájának. Az erősen szaporodó olasz népességgel igazolta expanzív törekvéseit s mintán európai területekre nem lehetett igénye,

a gyarmatokon követelt újabb területet Olaszország számára. Az olasz igények Franciaország érdekébe ütköztek s ezért került annyiszor ellentétbe Olaszország a francia külpolitikával ott is, ahol látványosan nem olasz érdekek forogtak kockán.

Az olasz ellenállás, így legutóbb a német kérdésben is, állandóan keresztezte a francia diplomácia útját

és Franciaország az előtt a dilemma előtt állott, hogy vagy nyíltan szembekerül az olasz külpolitikával, vagy pedig módot

keres az olasz igények kielégítésére. Anglia óvatos tartózkodása után nyílt verseny lett volna a francia diplomáciára Olaszország visszautasítása, Barthou tehát össze halasztotta római útját, hogy ezalatt módot keressenek az olasz igények kielégítésére s ezzel az olasz ellenállás lezserelésére.

A legújabb jelentések szerint ezt most sikerült elérni és Franciaország olyan gyarmati igényeit ismeri el Olaszországnak, amely — ha igaznak bizonyul — egészen új fordulatot jelent az európai diplomácia helyzetében.

Észak-Szudán és Abesszinia olasz fennhatóság alatt

Az olasz gyarmati igényekre vonatkozó tárgyalások Olaszország és Franciaország között, döntő stádiumba jutottak.

Franciaország még Barthou római útja előtt hozzájárul a tuniszi olasz telepések ügyének Olaszország kívánsága szerinti rendezéséhez.

Olaszország egyébként már három hónappal ezelőtt megegyezett Angliával,

hogy határkiigazítás útján rendezik az olasz gyarmati igényeket s így

átengedik Észak-Szudán egy részét is Olaszországnak.

Igen nagy jelentőségű az Abessziniára vonatkozó egyezmény, amely szerint egy 1921-ben kötött megállapodás alapján

Franciaország és Anglia bejelenti ér-

deklarációját Abessziniában és ezzel hozzájárul, hogy Olaszország Aetiópiára kiterjessze uralmát.

A megegyezés élénk izgalmat okozott az európai diplomáciában és kétségtelennek tartják, hogy rövidesen érezteti hatását a mai érdekcsoportok kialakulásánál is.

orom a világirodalomban. Eppen olyan bátor volt, bolond és vakmerő, mint az a másik, aki Segeşvárnál a csatába rohant...

Most a költő-politikusokról kezdünk beszélgetni. Azt mondja, hogy a költő ne nyúljon az aktív politikához, mert megégeti magát. Nyilvánvaló, hogy Gogára céloz, bár Goethéről beszél és ilyeneket mond:

— Goethe is belügyminiszter volt és mégsem az általa aláírt rendeletek maradtak fenn, hanem a költeménye. A román és a magyar nép között a hidat nem a politikusok fogják felépíteni. Az írónak és a költőnek kell ezt a hidat felépíteni és ha ma még a fellángolt soványsza politika miatt ennek akadályai vannak, bizzunk abban — Önök is, mi is —, hogy az embereknek talán már nem sokára visszatér a józan eszük és beállják, hogy az ember az embernek nem lehet ellensége.

Egyébként a kisebbségi kérdés megol-

dására vonatkozólag azt hiszi, hogy az eddig felvetődött megoldások és kísérletek egyike sem felel meg a célnak. Bizonyos benne, hogy egy olyan megoldást talál majd valaki, ami ellenkezik a hivatalos politika elveivel és mégis ennek a megoldásnak — amelynek szerinte írótlól kell jönnie — segítségével lehet végre dülőre hozni a kisebbségi és többségi népek harmonikus együttélését.

A színházokról is kérdezzünk gyorsan valamit. Imádja a színházat és látszik, hogy őszinte, amikor kijelenti, hogy a magyar színházi kultúrát egészen elsőrendűnek tartja. Neki magának is adták már darabját és mindig gyönyörködve hallgatta a magyar előadásokat.

Mindenkinek jog van a kultúrájához — mondja Minulescu Ion.

Hogy így mondja és így hirdeti, fel kell jegyeznünk. Oda kell állítani a másik költő mellé, Goga mellé, a másik író mellé, Seicaru mellé, akik üzletből, dívat-

ból, gonoszságból hirdetik, hogy mindennek ami nem román, el kell pusztulnia.

Nemcsak Gogák, de Minulescu is vannak.

És ezt néha jól esik tudomásul venni. Annyit rugnak, annyit bántanak bennünket, annyit acsarkodnak ellenünk, annyiszor szórják ránk a gyűlölködés mocskát, hogy szerények lettünk, nagyon szerények...

Már azt is feljegyezzük, ha valaki — a tulsó oldalról — nem bánt bennünket, hanem emberséggel és tisztességgel nyilatkozik értékeinkről.

Feljegyezzük és örövendünk neki, bár tudjuk, hogy Minulescu hangja halk és gyenge. Elvész a gyűlölet harsány hangjában.

Oh, Minulescu ur, beszéljen hangosabban!

Baradlai László

Tessék kívágni és eltenni!

12. sz. SZELVÉNY

a B. L. júliusi

regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júliusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 júliusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszámlálhatóak Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Lemészárolta hat gyermekét egy örült asszony

Hátborzongató családi dráma az Ausztriához csatolt Pinkadomb községben

Bécs, július 25.

Az Ausztriához csatolt Pinkadomb községben borzalmas családi drámát idézett elő egy örült asszony rémtette.

Galambóky István földműves felesége, amíg férje a mezőn dolgozott,

örülségi rohamában kivégezte hat gyermekét. Először tízéves kisfiát hívta be a lakásuk melletti kamarába és a gyermek szívébe szurta a kést. Utána 6 és fél éves kis fiának vágta el a nyakát és ugyanígy végzett 8 és fél éves fiával is.

A másik három gyermek csak a harmadik

fiú kivégzése után lett figyelmes arra, hogy a kamarában valami szörnyű dolog történik és

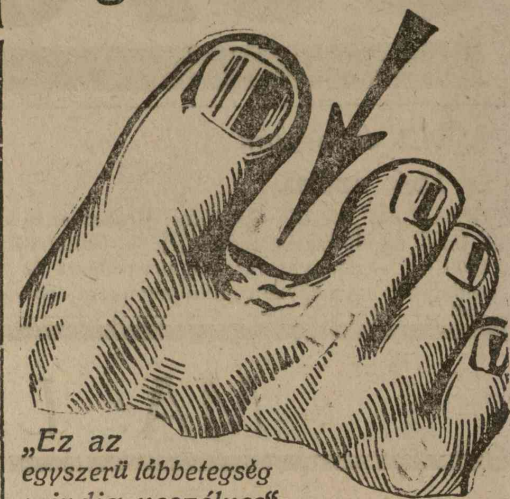
berohantak anyjukhoz. Ott találták az anyjukat a három kivégzett testvérük vérében fürdő holtteste előtt.

A gyermekek síkoltására a szomszédok átrohantak Galambókyék házába, de már későn érkeztek, mert

az örült asszony rávetette magát többi gyermekeire is és amikor átérték, öten már holtan feküdtek és éppen akkor szurta kést a hatodik gyermek hasába.

A szomszédok alig tudták megfékezni a rettenetes erővel harcoló örült asszonyt.

Egy lábujjat elveszít de megmenti a lábát



„Ez az egyszerű lábbetegség mindig veszélyes” mondja az orvos

Vizsgálja meg a lábait még ma este! Keresse a következő jelenségeket: Vörösség, érzékenység a lábujjak között. A bőr nyirkos, repedésszerű vagy hámló. Kellemetlen szag és kínzó viszketés! Elhanyagolás esetén ez az állapot hamarosan veszélyes lábbetegséghez vezet. Egy férfinak ez egy lábujjának elvesztéséhez vezetett, mielőtt megfelelő kezelést kezdett volna. Cselekedjék gyorsan. Fürdösse lábait forró vízben, melyhez elegendő Saltrates Rodell-t kevert, hogy azt fehérré tegye. Ez a nagy mértékben antiszeptikus és oxigéntartalmú fürdő azonnal hat. Az oxigén behatol a pórusokba és megsemmisíti az elrejtőzött csirák tömegeit. A gyulladás eltűnik. A horzsolások meggyógyulnak. Ezek az erős sok pillanat alatt megnyugtatók a fáradt, érzékeny és égő lábakat. Behatolnak és meglazítják a tyúkszemeket még a gyökereit is. Fájdalom nélkül kivetheti őket az ujjával. A bőrkeményedések megpuhulnak, úgy hogy lehánthatja őket. Ez az oxigén-lábfürdő helyreállítja a vérkeringést, erősíti a gyenge bokákat és a legérzékenyebb lábakat is meggyógyítja.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban.

Pop Valér dr.: Tehát Pomponiu ezredes adta neki a meghamisított szöveget.

Albisor: Igen. Seletzky nem vallotta azt, amit utólag beleírtak a fogalmazványba. Így mondta ezt nekem Ilie.

Eltűnt Macsek mérnök.

Albisor törzsőrmester vallomása óriási szenzációt keltett a bizottság körében. A vizsgálóbizottság rendelkezése a parlamenti rendőrség felé, hogy Albisort őrizetbe vesse, nehogy eltűnjene.

Egyben elrendelte a bizottság Pomponiu ezredes sürgős beidézését, hogy őt is kihallgassa a vallomáshamisítás ügyében.

Még nagyobb meglepetést kelt, hogy Macsek mérnök, Seletzky utóda a Skoda-képviselői élén, akit reggel elővezettek, hogy szembesítsék Albissorral, a parlamenti folyosóról eltűnt. A parlamenti rendőrség lába kereste, nem találta sehol. Nyomban értesítették a szigurat és a rendőrprefekturát, hogy kerítsék kére a hirtelen eltűnt Macseket, aki a két törzsőrmestertől a meghamisított fogalmazványokat megvásárolta.

Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a rendkívül enyhén ható Ferenc József viz elsősorban agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságu szolgálatot.

Bérlőt cserél a nagyváradi Rimanóczy-fürdő és szálloda

Nagyvárad, július 25.

A városi tanácsülés felbontotta szerződését a Rimanóczy-szálloda és fürdő bérlőjével. Ugyanakkor azonban felszólította a bérlőt egymillió hátraléka felének kifizetésére. A bérlő négy-százezer lej értékű értékpapírral és kisebb összeget érő betétkönyvvel akarta a töle követelt összeget lefedezni, hogy a bérletet továbbra is megtarthassa. Amint azonban megállapították, az értékpapírok mindössze százezer lej értékűek. A városi tanács tehát visszautasította ezt a garanciát, formálisan felbontotta a szerződést és követeli az összeg megtérítését. Ugyanakkor pályázatot is hirdetett ki a Rimanóczy-fürdő és szálloda bérletére, amely ilyenképp hamarosan gazdát cserél.

Hogyan került súlyos gyanuba Maniu a Skoda-ügyben?

Pomponiu ezredes parancsára hamisították meg Seletzky vallomását

Két törzsőrmester-jegyző hajtott végre a hamisítást, majd 100.000 lejért eladták a megírdott eredeti vallomás fogalmazványait Macseknek, Seletzky helyettesének

Bukarest, július 25.

A kormány tagjai kedden délelőtt Tătarescu miniszterelnök vezetésével minisztertanácsra ültek össze, amely két órai déli megszakítással egészen az esti órákig tartott. A minisztertanács mindenekelőtt meghallgatta a miniszterelnök részletes beszámolóját párisi útjának eredményeiről, majd áttért az állampépezet egyszerűsítésére vonatkozólag kidolgozott rendelettervezény-tervezet megvitatására. Amint ismeretes, ezt a tervezetet miniszteri bizottság készítette elő a minisztertanács által már régebben megszabott irányelvek szerint. A kormány most tüzetesen megvitatja s mi-helyt végleges formát nyer, minisztertanács határozatként az uralkodó elé terjesztik aláírás végett. Ezután mint rendelettervény jelenik meg a hivatalos lapban s kerül végrehajtásra.

Az első rendelettervény alapján — amint tudvalevő — felülvizsgálják az összes 1921 óta történt köztisztviselői ki-nevezéseket, hogy ezen a révén a kormány megtakarítsa a költségvetés ki-egyensúlyozásához még szükséges 800 millió lejt.

Tekintettel az egésznapos minisztertanácsra, a megyefőnökök belügyminisztériumi értekezletének a folytatását szerdára halasztották.

A SKODA-ÜGY FEJLEMÉNYEI

A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottsága a részletkérdésekben egyre több eredményt mutat fel. De még mindig csak a részletkérdésekben, mert a botrány igazi mélységeit csak sejtetni tudják a sürgő kihallgatások. Ezzel szemben a sötét dzsungelnek mind újabb és újabb mellékványai világítódhatnak meg, jelezve a hatalmas posványt, amely az óriási bozótban rejlik.

A tegnapi kihallgatások eredménye gyakorlatilag édeskevés, de fölöttébb jellemző általánosságban. Cazimir ügyvéd, aki nyilván Uica tábornok embere, hosszasan hangoztatta, hogy Seinescu tartalékos ezredes csak a Skoda-barátok megbízásából ajánlhatta fel a volt hadügyminiszternek a 20 millió sápot Seletzky szabadonbocsátása ellenében. A skodisták vezérét Cazimir mindenképpen Popovici Mihály volt pénz- és igazságügyminiszter személyében igyekezett láttatni. Súlyosan gyanúsította mind Popovici-ot, mind pedig Mirtót, akit állítólag még abból az időből ismer, amikor táblajátékkal foglalkozott a bukaresti kávéházakban és nem volt sokmilliósi vagyona. Cazimir szerint Nicorescu tartalékos őrnagyot Seinescu akarta beugratni maga helyett bünbaknak a megvesztegetési kísérlet ügyében. A szembesítések során viszont Seinescu, majd Nicorescu ismételték azt állították, hogy Cazimir volt a főrendező. A huszmillió sápot kérését tehát nem sikerült ezúttal sem tisztázni, amint hogy fennmaradt az ellentét Madgearu és Tilea vallomása kö-

zött is, akik közül utóbbit tegnap délután Mirtoval együtt újból kihallgatták. Tilea meghazudtolta Madgearu azzal, hogy ő Prágából való visszatérése után nem beszélt Junian három milliójáról, a melyet Skodaéktól kapott volna. Már pedig Madgearu ezt eskü alatt vallotta a bizottság előtt. Tilea ezalkalommal még tovább ment Mirtónál is, amennyiben kijelentette, hogy Löwenstein, a Skoda vezérigazgatója, előttük egyáltalában nem említette Junian nevét, hanem csak Olanescu ügyvéd nevét és még egy nevet, amelyet ő, Tilea, azóta már elfelejtett. Löwenstein csak megígérte, hogy a bukaresti Skoda-képviselőt egy Havel nevű tisztviselője útján utólag közölni fogja a kért névjegyzéket, ami részben meg is történt, ezt a jegyzéket azonban Tilea — amint állítja — már nem látta.

Szenzációs volt az ülésen Seicaru Pamfil képviselőnek a fellépése, aki mint bizottsági tag, arra emlékeztette Mirtót, hogy miket mondott neki annakidején prágai benyomásairól. Seicaru szerint Mirtó akkor úgy fogta fel a dolgot, hogy a Skoda-ügyben igazán megvalósult a nemzeti kormány eszméje, mert minden párt egyaránt bele van keveredve s így nincs oka senkinek sem haragudni. Mirtó nem akart emlékezni a felmelegített beszélgetésre, majd kijelentette, hogy ő csak ezt mondhatta: sok párt van képviselve a Skoda-ügyben, de azok is csak tizedrangu emberekkel. Seicaru végül leszögezte, hogy amíg Mirtó akkor nagyon is világosan beszélt, most elkeni a dolgot.

Egyik már-már feledésbe ment épüle-

tes epizódját hozta napirendre Vasilescu-Cluj ügyvédnek a hétfő esti ülés végén tett vallomása. Vasilescu-Cluj, aki Seletzky legelszántabb védője volt, szóba-hozta Seletzky vallomása meghamisításának az ügyét. Előadta, hogy védenice útján két fogalmazvány jutott a birtokába, amelyekkel bizonyítani tudja, hogy Seletzkynek Maniuval és Boilával kapcsolatban a hadbírószági kihallgatás során tett vallomását megtoldották, kibővítették s olyan kifejezéseket csempésztek bele, amelyeket Seletzky nem mondott. Seletzky vallomását ugyanis előbb csak piszkozatban írta le Ilie hadbírószági jegyző s azután letisztázva nagy csomóban írták alá a vádlottal, akinek nem volt módjában ellenőrizni pontosságukat. A Vasilescu-Cluj birtokába került két fogalmazvány egyikén megállapítható volt, hogy Pomponiu ezredes, katonai főügyész sajátkezűleg átjavitotta és kibővítette azokat olyan értelemben, hogy Seletzky lakásukon folytatott tárgyalásokat a Skoda-szerződés ügyében Maniuval és Boilával.

Az ügyvéd elmondotta, hogy ezekre a hamisításokra vonatkozólag szükségesnek látja Albisor hadbírószági jegyző kihallgatását, akinek Ilie jegyző egy kocsmában bevallotta, hogy ő parancsra végrehajtotta a hamisítást, azaz a hozzátoldásokkal tisztázta le és íratta alá Seletzky eredeti vallomását.

A parlamenti vizsgálóbizottság Vasilescu-Cluj határozott kijelentései alapján elrendelte a két hadbírószági jegyző beidézését.

Maniu kívánságára?

A kedd délelőtti ülésen aztán elsőnek Albisor törzsőrmester jegyzőt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy kollégája, Ilie Gheorghe törzsőrmester, Stoica Hagi vádbiztos jegyzője, Seletzky hadbírószági kihallgatása idején egyszer megszólította s bizalmasan közölte vele, hogy rájuk bízták a két fogalmazványt, de nem szabad beszélniük róla, mert különben fáj nekik. Ilie úgy állította be a dolgot, hogy valaki Maniutól hozta a két átjavitott vallomás-fogalmazványt Pella ezredes katonai ügyészhez s Maniu kifejezett kívánságára kell azokat a jegyzőkönyvbe a megtoldásokkal együtt átírtatni.

Pop Valér dr. elnökhelyettes: És mit csináltak ezzel a két irással?

Albisor: Odaadtuk Macsek urnak, Seletzky helyettesének. Egy este találkoztunk vele, elmentünk hozzá és ő százezer lejt adott a két piszkozatért, amit bővítve kellett letisztáznunk. A százezer lejből én 50 ezret kaptam, a többi Ilie tartotta meg magának. Ilie-nek Pomponiu ezredes magyarázta meg, hogyan hamisítsa meg a fogalmazvány alapján Seletzky

eredeti vallomását.

Pop Valér dr.: Szóval Seletzky nem mondta azt, amit a letisztázott és vele aláíratott vallomásban neki tulajdonítottak?

Albisor: Nem. Ilie azt mondta nekem, hogy Seletzky nem vallotta ezeket a dolgokat, de Stoica Hagi őrnagy parancsolt neki, hogy azért vegye be a jegyzőkönyvbe a hozzátoldásokat.

Calinescu: S mit mondott még neki Stoica őrnagy?

Albisor: Hogy a hamisításért ő fog felelni.

Calinescu: Hogyan került szóba ez az ügy közted és Ilie között?

Albisor: Tíz-tizenegy éve jóbarátok vagyunk s bizalommal volt hozzám.

Pop Valér dr.: S mit mondott neked először Ilie?

Albisor: Hogy Pomponiu ezredes meghamisított szöveget adott oda neki, hogy szurja be Seletzky vallomásába.

VILÁGPOLITIKA

Történelmi esemény
Franciaországban:
az egységfront

Páris, július 25.

A franciaországi szociáldemokrata párt nemzeti tanácsa a vasárnapi ülésén 3471 szavazattal 366 ellen, tehát megsemmisítő többséggel, úgy döntött, hogy ezután a kommunista párttal együtt fog harcolni. Ez a közös küzdelem, az úgynevezett „egységfront” egyelőre csak a fasizmus elleni küzdelemre, a hitleri büntetésben színlődő Thälmann kommunista pártvezérnek, a dollfusi büntetésben színlődő s a minap felakasztott Wallfisch szociáldemokrata vezér feleségének s még néhány kommunista-szocialista vezetőnek kiszabadítására vonatkozik. Ez azonban ne tévesszen meg senkit: ama elkeseredett gyűlölet után, amely a francia kommunistákat s szocialistákat egymástól elválasztotta, a teljes egységfrontot egyelőre lehetetlen volt létrehozni. Am nyilvánvaló az, hogy a fasizmus elleni küzdelem csak kezdet, amelyet nagyon hamarosan követni fog a két párt teljes munkaközössége. Léon Blum, a szociáldemokraták elnöke, a párt hivatalos lapjának, a Populaire-nek, a hasábjain nyíltan le is szögezte ezt.

Az egységfrontot, amelyet a francia politikai közvélemény egyhangulag a legnagyobb jelentőségű eseménynek ítél, a kommunista párt kezdeményezte. A szociáldemokrata párt a javaslatot eleinte elutasította, később azonban engedni kényszerült merev állásfoglalásából. A szociáldemokrata munkástömegek ugyanis tiltakoztak az elutasítás ellen s minden pártvezetőségi határozat ellenére a kommunistákkal közösen vonultak fel a fasizmus ellenes tüntetésekre. A párt párisi és Seine-megyei, tehát legfontosabb csoportja pedig önállósította magát s egyszerűen, minden felsőbb fórum semmibe vételével, megkötötte a kommunistákkal a szövetséget. A szociáldemokrata párt tehát kényszerűleg, saját tömegei akaratának nyomása alatt, belement a frontközösségbe, amit jelentősen megkönnyített számára az, hogy a kommunista párt az utóbbi hetekben abbahagyta a szociáldemokraták elleni irgalmatlan hadjáratát s a végtelenségig kiélezett polemikus hangnemet barátságossá enyhítette. Vasárnaptól kezdve tehát betöltődött az a mély szakadék, amely eddig a szociáldemokrata és kommunista munkástömegeket Franciaországban elválasztotta egymástól. Ez az új csoportosulás kétségtelenül elhatározó eseménye Franciaország belpolitikai életének. De egyben sorsdöntő hatással lehet az egész földkerekség munkásmozgalmának alakulására s így közvetve az egész világhelyzetre is.

*

Ami az egységfront belpolitikai vonatkozásait illeti, a dolgok állása a következő:

A szociáldemokrata és kommunista pártok között az egységfront nem újszerűtől valami: A közös front fennállott már valaha s 14 évvel ezelőtt, 1920-ban szűnt meg. Ez időpont óta a szociáldemokrata párt a polgári radikális párttal való barátság eszméjét melengette. A két párt az 1924-es, 1928-as és 1932-es választásokon össze is működött s ennek eredményeképpen 1924-ben és 1928-ban a baloldal győzött is.

Ez a jelenség már nyilvánvalóan mutatta, hogy a tömegek alapjában összeműködést kívánnak. A kommunista párt le is vonta a következményeket s az egységfront mellett harcolt, amjt végül sikerült is kivívnia. Mi várható most már Franciaország belpolitikai életében?

Először az, hogy a szociáldemokrata párt és a polgári Herriot-féle radikális párt összeműködő jóviszonya megszakad, mert Herriot-ék hajlandók voltak ugyan együtt hadgyakorlatolni a szocialistákkal, de annál kevésbé a kommunistákkal. A jobboldali, reakciós pártok ezt boldog örömmel veszik tudomásul, mert véleményük az, hogy a polgári baloldal a szociáldemokraták nélkül nem nagyon fog boldogulni. Viszont a radikális párt abban bizakodik, hogy azok a nagyszámú polgári rétegek, amelyek eddig a szociáldemokratákat támogatták, az egységfrontot nem helyeslik majd s ezáltal a radikálisokat fogják segíteni.

A polgári jobb- és baloldal tehát bizonyos szempontból egyaránt örül. De egyben nyugtalanodik is. Az egységfront félelmetes erő lehet. Itt-ott hangzanak el ugyan olyan hangok, hogy a munkásság jelentős kisebbség, nem kell tőle félni, de a feszengés azért mégis általános, mert egyrészt a gazdasági helyzet romlik s az elégedetlenség nő, másrészt a náboruellenes küzdelem, amely az egységfrontnak alapvető programja, rokonszenvesebb még a haladó polgári tömegek előtt is, mint a mérsékelt pártok hadihitelei és sovínysza uszításai. Könnyen megeshetik tehát az a furcsaság, hogy a francia munkásmozgalmak balra tolódása éppen polgári tömegeket fog magával sodorni. Ezen esetben nem marad más hátra, mint a polgári pártok tömörülése. Egységfront az egységfront ellen.

A fegyverkezési javaslat miatt

Bizalmatlansági indítványt kapott az angol kormány

A lordok háza leszavazta a munkáspárt indítványát. Bulgária is felveszi a diplomáciai kapcsolatot a Szovjettal

London, július 25.

Az angol munkáspárt a felsőházban bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány ellen az új fegyverkezési törvényjavaslat miatt.

A bizalmatlansági indítványt Pousomby indokolta meg hosszasan, kifejtve, hogy a fegyverkezési örület csak újabb háborúra vezethet.

Utána Rieding és Lord Cecil szólaltak fel, akik mindketten hangoztatták, hogy a mai lázas fegyverkezés veszedelmesen hasonlít az 1914 előtti helyzethez. Az indítvány ellen Hayd konzervatív képviselő szólalt fel és védelmébe vette a kormányt. Szerinte légügyi téren még mindig nem elég kielégítő az angol fegyverkezési program.

Arnaut munkáspárti képviselő itt közbeszólt: A francia fegyverkezés már ugyanis megölte az eredeti Locarno-egyezményt.

Londonderry lord légügyi miniszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Kifejtette, hogy az Egyesült Államok, Franciaország, Oroszország, Japán, Svédország, Svájc, Bulgária, Jugoszlávia és Törökország lázasan folytatják a légi fegyverkezést és ezzel a ténnyel Angliának is számolni kell.

Angliának fel kell készülni minden esetre és nem állhat elszigetelten. A légügyi miniszter után ismét Pousomby szólalt fel. Amikor beszédét megkezdte,

éppen a felsőház felett vonultak el a hétfői gyakorlatra kivезényelt bombavető repülőgép-osztagok, úgyhogy Pousomby beszédéből egy szót sem lehetett hallani a zugásuk miatt. Amikor a zaj megszűnt, Pousomby megjegyezte: ugylátszik, tervszerűen rendezték, hogy a repülőmanőver egybeesék a fegyverkezési vitával.

Válaszában rámutatott arra, hogy a fegyverkezési verseny óriási pánikot

idézhethet elő világszerte.

Az alsóház végül a munkáspárt bizalmatlansági indítványát 54 szavazattal 8 szavazat ellenében elvetette.

Szófia, július 25.

A bolgár külügyminisztérium hivatalosan közölte, hogy a bolgár külügyminiszter és Litvinov orosz külügyminiszter levélváltását, amelyben

Bulgária elhatározta, hogy felveszi a rendes diplomáciai kapcsolatot Szovjetországgal.

Berlini jelentés szerint Kincsuk volt Szovjet nagykövet elutazása előtt nyilatkozatot nyújtott át a birodalmi kormányhoz, amelyben bejelenti, hogy a Szovjet egyetért az angolok által felvetett és a franciák által is elfogadott javaslatl, amely szerint a keleti-Loarnóban megállapított biztosítékokat Németországra is kiterjeszték és az egyezménytervezetben foglalt francia kezességet Németországra is alkalmazzák.

Hát nincs menekvés?

Nyilvánosságra hozták Angelescu nyelvvizsga-rendeletét

Hol és miből kell vizsgáznunk a kisebbségi tanároknak
Csak a 60 éveseknek ad kegyelmet Románia tanügyi diktátora

Bukarest, július 25.

A közoktatásiügyi minisztérium megállapította a kisebbségi tanárok augusztus 10-én kezdődő nyelvvizsgáinak a helyeit és módokat. A minisztériumi rendelet szerint nyelvvizsgára kell jelentkezniük az állami, magán- és felekezeti középiskolák összes kisebbségi tanárainak és mestereinek, akik eddig nem tették le a törvényes román nyelvvizsgát, vagy ha letették is, utólag megállapítást nyert, hogy ennek ellenére sem bírák jól az állam nyelvét.

A román nyelvvizsgára csak a következőknek nem kell jelentkezniük:

1. Azoknak a kisebbségi tanároknak, akik betöltötték 60. életévüket és akik más tantárgyakat adnak elő, mint a román nyelv, történelem, földrajz és alkotmánytan.
2. A 60. életévüket betöltött rajztanároknak és kézügyességet tanító mestereknek.
3. A 60. életévüket betöltött hittanár-lelkészeknek, valamint azoknak a hittanítóknak, akik csak órát adnak és nincs katedrájuk.
4. Azoknak a tanároknak, akik 1926. szeptember 1. után szereztek vég bizonyítványt a román egyetemeken valamelyikén, ugyancsak azoknak sem, akik a középiskolai oktatásról szóló törvény értelmében képesítési vizsgát tettek.
5. A szerződéssel a modern nyelvek elő-

adására alkalmazott idegen állampolgár tanároknak, amennyiben szerződésük a minisztérium jóváhagyásával jött létre.

A középiskolai tanárok román nyelvvizsgáját a következő körpontokban tartják:

1. Bukarestben a munténiai és dobudzsai megyékbeli kisebbségi középiskolai tanárok részére.
2. Temesváron az Arad, Temes, Krassó, Szörény és Hunyad-megyékből való tanárok részére.
3. Nagyváradon nyelvvizsgáznak az említett középiskolai tanárok Bihar, Szatmár, Szilágy és Máramaros-megyékből.
4. Kolozsváron Szamos, Beszterce-Naszód, Kolozs, Torda, Maros, Fejér és Kisküküllő-megyékből.
5. Brassóban Brassó, Fogaras, Nagyküküllő, Udvarhely, Háromszék és Csik-megyékből.
6. Csernovichban a bukovinaiak.
7. Kisenyben a besszarábiai kisebbségi tanárok.

A nyelvvizsgákat a következő program szerint tartják meg:

Azoknak a kisebbségi tanároknak, akik román nyelvet, történelmet, földrajzot és alkotmánytant adnak elő, írásbelit kell tenniük e tárgyak valamelyikéből és szóbelit ezekből a tárgyakból a liceumi felsőosztályok tanterve és tankönyvei szerint.

Azoknak a tanároknak, vagy mesterek-

nek, akik más tárgyakat tanítanak, mint az előbb felsoroltak, az írásbelijük a vizsgáztató bizottság által megadott téma leírásából, vagy elmeséléséből áll, szóbelijük pedig beszélgetés az általuk előadott tantárgy anyagáról.

Mindazokat a középiskolai tanárokat, akik értesítéstik ellenére sem jelennek meg a vizsgán, minden további nélkül elbocsátják a közoktatás kötelekéből.

A vizsgáztató-bizottságokat a minisztérium csak közvetlenül augusztus 10-ike előtt nevezi ki, mégpedig Angelescu dr. miniszter ígérete szerint úgy, hogy a bizottságokban ne szerepeljenek olyan tanügyi felügyelők, akik közvetlen felelőseik a vizsgázó tanároknak.

Erős vihar vonult el Nagyvárad fölött

Nagyvárad, július 25.

Hétfőn este Nagyvárad felett borzalmas erőtű vihar vonult el. A ciklonszerű szélvész telefontópznákat döntött ki, fákat tépett ki tövestől, tetőket sodort el és falakat borított fel. A vihar hét órától, mintegy féltízig tartott. A villamosok este kilenc órakor megállottak. A villamosműveknél szintén zavarokat okozott a vihar. Kiegett nyolc transzformátor és nyolc fónalon rövidzárlat volt. A város három óra hosszat víz és világítás nélkül volt.

Végül Léon Blum, a francia pártvezér is ki jelentette, hogy a francia kiegyezést hasonló megállapodások követhetik a nemzetközi életben is.

Tehát, az első pillanatban kettős lehetőség mutatkozik:

A francia belpolitikában szembekerülnek egymással a konzervatív és a forradalmi erők.

A világpolitikában megvalósulhat a munkásmozgalmak egyetemes összeműködése. Ezért azután tulzással lehet mondani, hogy a vasárnapi szavazat, a 3471 kontra 366 voks, az utóbbi esztendő legfontosabb eseménye volt, vagy legalább is lehet Franciaországban s az egész világon.

(m. l.)

Különös csere-bere játék Temesváron

Fellebbezés a temesvári városi urak telekcserélgetései ellen

Telkek, amelyek 100 ezer lejes haszonnyi távolságra fekszenek egymástól

Temesvár, július 25.

— Hallotta? Hallotta?
— Na, mi az, megint?
— A város...
— Már megint a város?
— Telkeket adnak-vesznek, csere-bere-
nek, külvárosi telket vesznek, becsere-
lik belvárosra, nagyszerű üzlet..., hja, aki-
nek Krisztus a barátja!

Ilyen sugások-bugások járnak be na-
pok óta Temesvárt, Befolyásos urak ne-
vét emlegetik, akik a telekspekulációban
részesek. Az újságírók nekilódulnak, szí-
matolnak. Hivatalos helyek begombolko-
znak. Végre, sok utánjárás árán, megszü-
letik két beadvány, az egyik a kerületi
revíziós bizottsághoz, amely éppen a na-
pokban vetette el a nagy port felvert
patkányirtást s amelytől a beadvány alá-
írói a telekcserék megsemmisítését remé-
lik. A másik beadvány az elsőszámu já-
rásbíróshoz megy, amelynél a telek-
könyvi cserét keresztül akarják vinni. Itt
adjuk a beadványok lényegét, illetve ki-
vonatát:

— Alulírott temesvári adófizető polgá-
rok a temesvári elsőszámu járásbíró-
ságnál véletlenül értesültek arról, hogy Te-
mesvár város interimár-bizottsága egyik
július hó folyamán tartott ülésén 22.493—
1934 szám alatt határozatot hozott telek-
cserék engedélyezésére, a következők já-
vára: *Table Miklós dr. városi főjegyző, Bunghetianu István közigazgatási vezér-
igazgató, Jean Hiot, Malitza Mária, Bra-
sey René, Spineanu Virgil, Imbroane Bu-
jor, Ioan Vladescu dr. mérnök, Coman
Liviu, Farcasanu Miklós városi interimár-
bizottsági tag, Löffler Géza dr. helyettes
interimárnök.* A határozatot a városi
vezetőség nem függesztette ki, amire né-
ve kérjük kihallgatni tanuinkat. Ezért
nem állt módunkban értesülni a határo-
zatról, amelyről a járásbírósnál csak
véletlenül szereztünk tudomást. Temesvár
városának főügyésze már kérte is egy
nagy több szóbanforgó telek szakértői
felbecslését.

— Ennélfogva törvényes határidőben
keresetet nyújtunk be ezen határozatok
ellen és kérjük a t. revíziós-bizottságot,
megtőztassék a Legea pentru organizarea
administratiunii locale 339, 340, 341 és 345.
paragrafusai alapján hivatalból megsemmi-
síteni a fenti határozatot a következő
indokokból:

— Az érdekeltek politikai protekció és
rokonai összeköttetések felhasználásával
egyenként több százezer lej értékű jog-
talan gazdagodáshoz akarnak jutni, mert
a kérdéses határozatok azt jelentik, hogy
aránylag kisebb értékű, vagy a város kin-
tebbi részein fekvő háztelekeket elcsere-
lik a belváros legszebb és legdrágább helye-
in fekvő ingatlanokkal.

A járásbíróshoz intézett átiratában
a városi vezetőség arra hivatkozott, hogy
a telekcserét a belügyminisztérium elv-
ben engedélyezte. A mi megítélésünk sze-
rint azonban a belügyminisztérium csak
egész általánosságban adott arról tájé-
koztatást, hogy mi az eljárás telekcserék
esetén. Ki lehet cserélni egyenlő értékű
telkeket, de nem tételezhetjük fel a bel-
ügyminisztériumtól, hogy a városi vagyon
kárára egyeseknek több százezer lej ér-
tékű jogtalan gazdagodást akarna jut-
tatni.

Miután a sérelmes határozatot a városi
ideiglenes vezetőség nem hozta nyilván-
osságra, nem volt módunkban azonnal
és teljes pontossággal megállapítani, hogy
minden egyes esetben milyen telkekről
van szó. Hír szerint azonban nemcsak az
van a dologban, hogy magasabb értékű
telkeket adnak a protekciós embereknek,
hanem a nyilvános park egy részét akar-
ják kisajátítani, ami az 1929 évi augusz-
tus 3-iki törvény 341. szakaszának b.
pontjába ütközik. De ettől eltekintve,
megsemmisítendő a határozat azért is,
mert az idézett törvény 339. paragrafusá-
nak első bekezdése alapján nem köztelék

azt az illetékes gyámkodó felsőbbbséggel.
Megsemmisítendő továbbá azért, mert nem
függesztették ki szabályszerűen, valamint
azért is, mert a határozat meghozatalánál
közreműködő interimár-bizottsági tagok
vagy saját személyükben, vagy rokonaik
révén érdekeltek voltak.

Alulírottak adófizető polgárai lévén
Temesvárnak, amelynek vagyonát fenti
határozatok súlyosan érintik, hivatkozunk
a központi revíziós-bizottság más ügyek-
ben hozott elvi jelentőségű döntésére, a
mely szerint jogosítottak vagyunk kere-
settel élni a sérelmes határozat ellen. —
Több temesvári adófizető polgár.

A járásbíróshoz intézett beadvány
azután felsorolja a járásbírószági ügyész-

mokat az egyes telekcseréknél: Table
Miklós dr. 5160, Jean Hiot 5156, Melitza
Mária 5155, Löffler Géza dr. 5126, Brasey
René 5157, Spineanu Virgil 5158, Bunghetianu
Stefan 5159, Bujor Imbroane 5161,
Vladescu mérnök 5162, Coman Liviu 5163,
Farcasanu Nicolae 5164. A beadvány
hangsúlyozza ezután, hogy a városi va-
gyon károsodásáról van szó, hogy itt ma-
gánszemélyek keresnek a telekérték-kü-
lönbségek után jelentős pénzeket. Ké-
rik tehát az aláírók a tekintetes járásbí-
róshoz, hogy a közvagyon érdekében a
legnagyobb körültekintéssel eljárni szí-
veskedjék egyrészt, másrészt pedig a te-
lekbecsléshez szakértőket nevezzen ki.
Egyben ajánlanak szakértőket is és kéri,

A hillerista szervezetek feloszlása miatt:

Elhalasztották a medgyesi községi választásokat

Medgyes, július 25.

A medgyesi polgárság már felkészült a
községi választásokra, amelyeknek 20-án
kellett volna végbemennük, amikor egy
bukaresti távirat, amely nem k's megle-
petést keltett a kisvárosban, megindó-
kolás nélkül bizonytalan időre halasztot-
ta el a választást.

A táviratilag bejelentett elhalasztásnak
érdekes okai vannak.

Mint ismeretes, a medgyesi választások-
ban több lista harcolt, amely közül leg-
nagyobb esélye a kormánypárt listájá-
nak volt, tekintettel arra, hogy az a leg-
nagyobb román ellenzéki blokkal és a
magyarsággal is megegyezett.

A medgyesi szászok azonban külön
listán akarta felvenni a küzdelmet.

A megegyezés a medgyesi polgármes-
ter személyét illetően is egyhangúnak
látszott. Medgyesnek 800 évig tartó szász
városkormányzata után, a liberális-párt
uralomrajutásával egyidejűleg román em-
ber, D. Aslaur medgyesi fiatal román
ügyvéd került a város élére, mint időközi-
bizottsági elnök és ugy látszott, hogy meg
is marad a város élén a választások után.

A kormány rendelete azonban, amely
az erdélyi hillerista szervezetek feloszlá-
sát rendelte el, megváltozott helyzetet
teremtett Medgyesben. A feloszlató rende-
let ugyanis előírja azt is, hogy a feloszlá-
tott szervezetek tagjai elvesztik egy
évre összes politikai jogait. A szászok
medgyesi választási listáján sok olyan
egyetlen szerepelt, aki ebbe a kategóriába
beletart és így ezeknek a listán való sze-
replése a lista megsemmisítésével járt
volna. A medgyesi szászok tehát sürgős
küldöttséget vezettek Lepadatu erdélyi
miniszterhez Bukarestbe és ott a körül-
mények feltárással egyidejűleg a med-
gyesi választások elhalasztását kérték. Le-
padatu teljesítette a küldöttség kérését,
azonban hangsúlyozta, hogy a polgár-
mesterség román kézben marad. A med-
gyesi szászok most a Párisból visszatért
Tatarescu miniszterelnökhöz készül-
je ezt a kérdést. Nem lehetetlen, hogy a
medgyesi szászok ezalkalommal meg-
egyezést is köt a kormánnyal, amely vi-
szont a medgyesi választások zajtalan
lefolását biztosítaná.

Egymásután két pazar szépségű cseppkőbarlangot fedeztek fel Hunyad-megyében

A felfedezés lázba hozta a geológusokat és iuristákat, de a hivatalos körök nem nagyon sielnek...

Déva, július 25

Rövid idő alatt egymásután két pazar szé-
pségű cseppkőbarlangot fedeztek fel Hunyad-
megyében. Az egyiket néhány héttel ezelőtt
Roskány község mellett, a másikat néhány
nappal ezelőtt a Maroslye melletti Felsőlapugy
határában.

Mind a két cseppkőbarlangot véletlenül fede-
ték fel.

A Roskány mellett úgy, hogy Balázs Lázár
és Fedák Eduard ottani lakosok egy óriási
dűfát döntöttek ki és a diófa gyökerei alatt
katalmas üreg tárult elő. Leszállottak az üreg-
be és szinte megnémulva bámulták a szemük
elő táruló természeti tüneményt.

A cseppkőbarlang Roskány községtől két kilo-
méterre fekszik, hegyes, erdős vidéken. A bar-
lang bejáratától mintegy hatvan négyzetmé-
ter széles és tíz méter magas teremhez vezet
az út, amelynek közepén kristálytisztá tó fekszik.

A terem gyönyörű látványt nyújt, tele van
cseppkővel és szoborszerű cseppkőalko-
tásokkal.

A teremből folyosó vezet a mintegy másfél kilo-
méteres távolságban lévő másik cseppkőterem-
hez, amelynek további útját egyelőre egy 25
méter hosszú és 15 méter széles földalatti tó
zárja el.

A rosikányi cseppkőbarlangot több folyosó
szeli keresztül-kasul és tele van cseppkővel
bevont meredek sziklakkal, amelyek pazar lát-
ványt nyújtanak.

A másik cseppkőbarlang felfedezése ugyan-
csak véletlennek köszönhető. Ez a cseppkőbar-
lang 30 méter mélységben fekszik, de egyelőre
csak ezer méter hosszúságban tekinthető át.
Gyönyörű sárga és fehér cseppkővel így is
szép látványt nyújtanak. Ezt a cseppkőbarlan-
got Jacob szászvárosi tanár is megnézte, aki
kijelentette, hogy ha nagyságban nem is, de

szépségben vetekszik a híres aggteleki
cseppkőbarlanggal, melyet a világ minden
részéről látogatnak.

A felfedezett hunyadmegyei cseppkőbarlan-
gok lázba hozták a geológusokat és turistá-
kat, akik tömegesen látogatnak el oda. Hiva-
talos körök azonban eddig még nem méltatták
figyelemre, noha ők tehetnének valamit abban
az irányban, hogy a felfedezett csodálatos ter-
mészeti látványosságokat igazán élvezhető
állapotba hozzák, megközelítésüket megkön-
nyítsék.

A rosikányi cseppkőbarlang felfedezéséről
azonnal ment is jelentés Kolozsvárra az illeté-
kes tudományos körökhez, de onnan sem küld-
tek ki még senkit.

hogy őket, a beadvány aláíróit, szintén
idézzék meg.

Az ajánlott szakértők, hír szerint, Vlad
Viktor mérnök, műépítész, a politechni-
ka tanára és Kocsuba építőmester lesz-
nek.

A járásbírószági beadvány közli a bíró-
sággal azt is, hogy a városi bizottsághoz
fellebbezés ment be és ismételten rámutat
arra, hogy az egész telekcseré-ügyben po-
litikai protekció játszik közre. A dolog
annál kevésbé engedhető meg, mert a vá-
ros élén most ideiglenesen kinévezett bi-
zottság áll s ha majd a város lakosságá-
nak bizalmából meghálasztott tanács el-
fogalja helyét, kész tényeket talál ma-
ga előtt.

Eddig a beadvány. Ez a legújabb fe-
jezete a „városi ügyek” sorozatának, a
mely szemmel láthatólag az ugorkaszezon
ellenére sem akar véget érni. Volt a pat-
kányügy, színházügy, moziügy, házszám-
táblaügy: most jön a teleküzlet, amely
ezennel a nyilvánosság elé kerül. A nagy-
közönség mérhetetlen érdeklődéssel várja
az illetékes és érdeklelt körök nyilatko-
zatát, valamint a revíziós-bizottság dön-
tését.

Hogy is mondja a gyerek-versike:

„Csere-bere
Dinom-danom...”

Körmöves Géza

Dillinger összesen 12 rendőrt gyilkolt meg üldöztetése során

New York, július 25.

Beszámolt a B. L. arról, hogy Dillin-
gert, a hírhedt banditát, aki hadat izent
az amerikai rendőrségnek és hónapok
hosszu során keresztül harcban is állt ve-
le, a csikágói rendőrök agyonlőtték.

Az Egyesült Államok rendőrsége most
közli a lelőtt gangsterkirály gázettei-
nek „mérlegét”. A kímulatos szerint Dil-
linger bankrablásai során több mint ne-
gyedmillió dollárt zsákmányolt és az el-
lene folyó hajszája során tizenhat rendőr-
tisztviselőt tett el láb alól.

Amikor Dillinger édesapja, aki egyé-
ként Morrisvillsben köztisztviselőben álló
jómódu gazdálkodó, értesült arról, hogy
fia mégis a rendőrgolyók áldozata lett,
Csikágóba utazott, hogy fia holttestét ha-
za vigye.

A rendőrség most Dillinger három fő-
církosa után nyomoz.

A nagyváradai lapok elégtételt szolgáltatnak dr. Nesselrode Károly törvényszéki bírónak

Nagyvárad, július 25.

Különböző erdélyi lapok több ízben cikket
közöltek dr. Nesselrode Károly oradeai tör-
vényszéki bíró ellen, aki a cikkek szerzőit bí-
róság elé állította. Az aradi, kolozsvári és
nagyváradai bíróságok elégtételt is szolgáltatnak
ítéleteikben neki, sőt egyik váradai lapot 100
ezer lej kártérítés fizetésére is kötelezte a ko-
lozsvári törvényszék.

A nagyváradai lapok most dr. Nesselrode Ká-
roly jogtanácsosának nyilatkozatait közlik,
amelyekből kitűnik, hogy ügyfele a kártérítés
címen neki megítélt összeg felhasználásával a
gyámügyet és a gyermekvédelem körét felöle-
ló jogi és ismeretterjesztő műveket irt és je-
lentetett meg, amelyekből 11.303 példányt ösz-
szesen 1.401.050 lej értékben legnagyobb részt
a községi könyvtáraknak ajándékozott, 100.461
lej ráfizetéssel, hogy a kiskorúvédelmet felle-
nítse.

„A kiskorúak büntetőjoga” címen román
nyelven kiadott művében pozitív javaslatokat
tett a kiskorúak védelmének intézményesítésé-
re. Javaslati annál értékesebbek, mert azokat,
mint a fiatalok számára, többévi szemé-
lyes tapasztalatokból szűrte le. Az árvák anya-
gi és szellemi érdekeit védelmező és előmozdi-
tó gyakorlati elvek és intézkedések alkalma-
zásával dr. Nesselrode Károly elérte azt, hogy
a Biharmegyei Törvényszék árvapénztárának 8
és félmillió lej tőkevagyonra öt év alatt
3.025.024 lejjel gyarapodott. A kiskorúak bün-
tőjogát, a becsületvédelmet és a sajátjogok
tárgyazó javaslatait az új büntetőtörvénykönyv
tervezete különös figyelemmel honorálta. Erde-
meinek elismerésül az igazságügyminisztérium
1931-ben megbízta az összes erdélyi árvaszékek
ellenőrzésével.

A nagyváradai lapok kézséggel veszik tud-
omásul ezeket a helyreigazító nyilatkozatokat
és megjegyzik, hogy azoknak leközlésével nyil-
vánosan is elégtételt akarnak szolgáltatni
dr. Nesselrode Károly törvényszéki bírónak, a
ki ezt az elégtételt elfogadta és az ujabban
tett büntető feljelentéseket visszavonta.

HIREK

Miért harcol Erdélyben Fekete Mihály?!

Pár éve még hetven falat járt végig. Gyalog, esőben, sárban, pizsokban, porban, éjszaka, télen ment falukra parasztnak Hamletet játszani. És amikor nem sikerült, azt mondta: véget ért a magyar kultúra Erdélyben. Nem kell a magyar színész!

Azóta kísérletezett mindenfelé. Közben szerződése is volt Janovitsnál. Most megint színtársulatot szervezett. Ezzel érkezett meg Nagyváradra.

Folytatta kilátástalan falu-küzdelmét — a városban.

A felületes szemlélő azt kell mondja erre a harcra: kulturmunka. Fekete Mihály kulturharcos és olykor elvérzik az erdélyi porondon.

Az, aki viszont egy pár pillanatig higadtan és nyugodtan szemléli az eseményeket, nem mondhat mást, mint azt, hogy minek teszi mindezt Fekete Mihály?!

Falun természetes, hogy elbukott. A parasztnak nem honorálták Fekete fölöttébb apostoli misszióját s nem kellett nekik Hamlet akkor, mikor kenyérük sem volt. Ez csak természetes.

És most a város nem honorálta Fekete kísérletező sikertelenségét egy rossz és bretli-nívón mozgó színtársulat élén, amit szintén igen könnyen meg lehet érteni.

És Fekete Mihály ismét felvette apostoli maszkját és ment, mint káin Simon, olyan elhivatott arccal, lángalobban haraggal és üres zsebbel, kifizetetlen hotelszámlával és tele adóssággal: pénzt szeretni a magyar kultúra nevében.

És éppen erről van szó, Fekete Mihály. Nagyváradon nem állott veszélyben a magyar kultúra. Az a néhány szegény és éhbéért dolgozó színész, az a néhány sehol elhelyezkedni nem tudó Thália-pap és Tháli-papnő igazán nem jelentette a magyar kultúrát. Erről meggyőzték minket ők maguk, akiknek előadásai a szánalmasnál is rosszabbak voltak.

Nem volt itt veszélyben a magyar kultúra s nem érte sérelem a magyar kultúrát akkor, amikor azok a pénzes helyek nem állottak rendelkezésére Fekete Mihálynak, hogy kifizesse a hotelszámláját, hogy kifizesse az adósságát és tovább menjen Temesvárra „kulturát” terjeszteni.

Ebben az egész színtársulatban csak Fekete Mihály az, aki erdélyi művészek számát. Hogy Fekete Mihály viszont művész, ez már régen eldöntött és megállapított tény, ami fölött esetében sem akarunk vitatkozni, vagy véleményét alkotni.

Csak az a kérdés, hogy Fekete értéke van-e oly nagy és becsülhető-e annyira, hogy ómiatta végig kelljen nézni, végig szenvedni és kiülni olyan kétségbeesett előadásokat, amelyek szegényfoltjai maradnak örök időkre az erdélyi magyar színjátszásnak.

Csak arról van szó és arról, hogy nincs értelme Fekete Mihály apostoli munkájának, viharverésnek, száguldnak, adósságok, kifizetetlen hotelszámlák között, komisz előadásokkal, rossz színészekkel felpakolva és megterhelve Erdélyben. Nincs értelme a Kanosszajárnak, hamis felhőrdülésnek, giccses könnyhullatásnak.

Ezekért Fekete Mihály, ezért a társulatért, amit ő vezet, mint érdemtelen nyáját egy megszádlult pástör, igazán nem érdemes harcolni, kiabálni és követelni.

A mai szánalmas kisebbségi sors amugyis letört és végigszántott. Kisebbségi életben maholnap egyre nagyobb fényűzés lesz ez a szó, hogy kultúra, egyre nagyobb veszélyben a magyar művészet, magyar betű, magyar színjátszás.

Ne kerüljenek, ne sodortassanak bele érdemtelen, hamis figurák. Ne vegye ki a talmi-művész az igazi alkotó kezéből azt a kenyeret, ami napról-napra egyre kisebb, ami napról-napra egyre jobban ritkul.

Szerződjék Fekete Mihály valamelyik színtársulathoz. Az ő számára mindig lesz hely Erdélyben. Az ő művészete előtt bármikor nyitva áll az erdélyi színtársulat kapuja. Az erdélyi közönség mindig tapsolva fogadja, ha megjelenik a rivalda előtt. De ezt, amit most csinál, sietve, sürgősen hagyja abba.

Ez a színtársulat, amiért Fekete Mihály lelkesedik, nem teljesít semmit.

Ezek a színészek nem színészek, ezek az előadások magukon cipelik kis falu-cirkuszosok olcsó szagát.

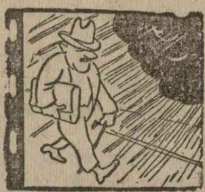
Tegye le Fekete Mihály apostoli botját s oldja meg saruját, már régen elkopott. Lázálom, önbecsapás, valami furcsa ámokfutás ez ugyis. Kultúra-termelés azokkal, akikben erre sem tudás, sem erő, csak éppen vágy van falán, de ez meg oly kevés. Várjuk Fekete Mihályt

az erdélyi színpadon. Tapsolni akarunk neki. Érdekel a művész, de elutasítjuk magunktól a megtévedt apostolt, elutasítjuk és megtagadjuk őt a magyar kultúra nevében, amely, szeretnénk, ha életben maradna és ha nem érné támadás éppen annak a Fekete Mihálynak a részéről, aki — hisszük és nem lehet itt tévedés —, éppen az ellenkezőjét akarja.

g. i.

ÁBLAK

Egy már nem fiatal angol hölgy: Luise Bankes, aki Londonban él, állandóan attól retteg, hogy eleve fogják eltemetni. Ez a rettegése még növekedett, mivel az utóbbi időben többször szélhűdés érte. Luise Bankes elég gazdag lében, Croydonban levő családi sirboltjában szarkofágot építtetett a maga számára. Ez a szarkofág a környék leghíresebb látványossága. Kívülről több szellőztető szereltek rá, hogy a tetszalott megfelelő levegőt kapjon. A furcsa koporsó belsejében kényelmes ágyat helyeztek el tollas párnákkal, azonkívül egy kis könympolcot a legújabb kalandregényekkel. Természetes, hogy a tulvilági életre készülő hölgy a bibliáról sem feledkezett meg. Hatalmas kétszersült-készlet, két üveg dzsem és egy üveg vörösbort adták a lelmeszerkamrává az angol hölgy szarkofágját. Mivel azonban Luise Bankes közvetlen kapcsolatban akar maradni a külvilággal, külön telefonkészüléket szereltetett koporsójába, hogy állandó érintkezést tarthasson fenn rokonaival és orvosaival. Hogy a szarkofág működését idején kipróbálja, mistress Bankes ujabban hetenként egy éjszakát modern berendezésű szarkofágjában tölt. Így készül szegény, rögeszmés Luise Bankes a halálra. Ebbé bele lehet halni!



Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint erős nyugati szél, sokhelyütt esőzések és zivatarok. A hőmérséklet nappali méréseket felmelegedést mutat.

— **Freund Márkust a vizsgálóbíró előtt felpozította az egyik károsult.** Szatmárról jelentik: Freund Márkus hatmillió lejcsikkasztási ügyében egy jobban neki-bátorodnak a károsultak és sorban jelentkeznek a vizsgálóbíró előtt. A mai napon újabb hat károsult jelentkezett, ezek közül az egyik: Grünfeld Béla, annyira felizgult, hogy a szembesítés során neki-rohant Freundnak és megpöfözte

— **Az Erdélyi Múzeum-Egylet vándorgyűlése.** Mint már megírtuk, az Erdélyi Múzeum-Egylet augusztus hó 26—29-ig tartja meg rendes vándorgyűlést Brassóban. A vándorgyűléssel kapcsolatosan ez évben orvoskongresszus is lesz. A brassói rendezőség mindent megtesz, hogy a vendégeket igazi vendégszeretettel fogadhasse és láthassa el. Epp ezért arra kéri a vándorgyűlést és kongresszuson részvénni kívánókat, akik elszállásolást igényelnek, szíveskedjenek legkésőbb augusztus hó 13-ig jelentkezni Jó Győző bankigazgató, elszállásolási bizottsági elnökénél (Brassó, Károlyi híraly-utca 59. sz., Brassói Népbank épületén). A jelentkezők közöljék foglalkozásukat, életkorukat, esetleges igényeiket, valamint azok pontos adatait, akik esetleg velük együtt, mint hozzájuk tartozók jönnek Brassóba. Kíváncsok annak közlése is, hogy mikor, melyik vonattal érkeznek és meddig óhajtanak Brassóban időzni? Arra való tekintettel, hogy az elszállásolások magánházaiknál is eszközöltetnek, kéri a rendezőség a vendégeket, hogy lehetőleg intézzék ugy a dolgot, hogy ne éjjel érkezzenek Brassóba.

— **Szerencsétlenség a szatmári Unióvagyongyárban.** Szatmárról jelentik: Ma délelőtt az Unióvagyongyárban Tamási Mária huszonnégy éves munkásnőre egy deszka ráesett. A súlyos fadarab olyan szerencsétlenül zuhant a leányra, hogy hátgerince eltört. Életveszélyes állapotban a mentők a kórházba szállították.

— **A csikmadéfalvai vasúti raktár nem információs iroda.** Csikszederéről jelentik: Vasutunknál dülő szőlőmre élesen rávilágít az alábbi eset. Egyik csikszederai terménykereskedő a csikmadéfalvai raktárnak az után érdeklődött, hogy címere nincs-e továbbított végett egy vagon kukorica. A raktárnok készséggel állott rendelkezésére. Ebben a pillanatban lépett a helyiségebe az állomás főnöke. Megkérdezte a kereskedőt: mit keres ott? Felelet után azt a felvilágosítást adta a meglett embernek, hogy az állomás raktárnoka nem információs iroda. Semmiféle felvilágosítást nem adhat. Ha érdeklődni akar, adjon be hozzá szabályszerűen felbélyegzett kérvényt s megkapja a választ. Így, ilyen udvariasan bánt el a kereskedelmi intézménynek csufolt vasut csikmadéfalvai főnöke egyik kereskedővel.

— **ELITÉLTEK EGY UZSORÁST KOLOZSVÁRON.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A járásbírósg kedden tárgyalta Stein József uzsora-ügyét. Stein két kolozsvári fuvarosnak, Landesmannnak és Berkovitsnak 6 szekeret vásárolt, lovakkal és minden szükséges holmival felsze-

relve. Ezért havi 2000 lej kellett fizetniük a fuvarosoknak. Már megfizettek kamat címen 40 ezer lejt, Stein azonban még 80 ezer lejt követelt, mire bíróság elé vitték a dolgot. A járásbírósg megállapította, hogy egy szekernak a felszerelése lovakkal együtt 8500 lejbe kerül. Ilyenformán Stein 364 százalékos kamatot szedett a fuvarosoktól. A bíróság Steint uzsorakamat szedése miatt 2 hónapi fogházzal és 5000 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

— **HÁZASSÁGKÖTÉS UTAN KERÉKET OLDOTT A FÉRJ.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Schwarz Jakab szatmári fuvaros feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen Weisberger Lajos kolozsvári kereskedőseggel ellen, aki pár nappal ezelőtt megjelent Schwarzkéknál, Kalatschein néven bemutatkozott s nemsokára megkérte a fuvaros leányát. A fiatalok meg is tartották az egyházi esküvőt, de az ifjú férj pár nap múlva, miután néhány ezer lejt kicsalt a tájékozatlan apóstól, kerekét oldott. A kolozsvári rendőrség mindent elkövet, hogy a fiatallembert „visszaszállítsa” asszonyához.

— **Csikszederében a frontarcok is egyesültek tömörültek.** Csikszederéről jelentik: Köztudomású, hogy bukaresti központtal egy országos frontarcok szövetség működik, mely most építi ki vidéki szervezeteit. Csikszederében a napokban alakították meg a megye összes területére szóló társasággal a tagozatot. Az alakuló közgyűlésre a kisebbségi volt frontarcokat is meghívták. Az alapszabályok értelmében ugyanis nemzetiségi- és valláskülönbség nélkül tagjai lehetnek az egyesületnek mind azok, akik bármilyen harcúterem, zászló és hadseregbe való tekintet nélkül, a világháború alatt harcoltak. A tagozat elnökevé Ghiață Constantin főispáni titkár választották meg, míg az igazgató-választmányban két kisebbségi tagot is beválasztottak. Ezzel akarták igazolni az egyesület nemzetiségeken felülmúló jellegét.

— **Véletlenül lelőtte társát a csendőr — öt hónapot kapott.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Simon Constantin és Farkas János szilágy megyei csendőrök pár héttel ezelőtt egy katonaszökevény után vadásztak. Utközben Simon mutogatta a társának a fegyver használati módját. Közben a töltött fegyver elsült és Farkast halálra sebezte. A hadbírósg kedden gondatlanságból elkövetett emberölés miatt 5 hónapi fogházbüntetésre ítélte Simont.

— **Ady összes verseinek könyvnap kiadása.** A magyar könyvnapnak egyik legnagyobb szenzációja Ady Endre összes verseinek propaganda kiadása. Ady Endre költői, örök és hatalmas értékéhez képest, gyenge és erőtlően minden dicséret, minden magasztalás. Ady nemcsak a magyar költészet és a magyar irodalom, hanem a világirodalmi líra csúspontjára került örökértékű klasszikus, — akiben

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

azonban mai életünk örök magyar és emberi életünk minden eleven ereje benne van. Az Athenaeum kiadása Ady-versek kötete páratlan diadalra tekinthetnek vissza: elfogytak az összes eddigi kiadások, úgyhogy a mű hónapokon át nem volt kapható. A magyar könyvnapra megjelent új Ady-kiadás 544 oldalon pompás kiállításban, az Athenaeum páratlanul gondos, gyönyörű kivitelű kiadásában fehér papíron díszvázonkötésben a Könyvnapra 120 lejért, utána 150 lejért kerül forgalomba. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

— **Augusztus 8-án indulnak Genfben a kolozsvári magyar dalárdák.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A kolozsvári magyar dalárdák augusztus 8-án indulnak Genfben, ahol résztvesznek az augusztus 12-én tartandó nemzetközi dalárda-versenyen. Az utazásra július 30-ig lehet jelentkezni Rezik Károly karnestor Karolina-tér 1. szám alatti lakásán.

— **Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Fereze József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet.**

— **Dr. Dobay Béla v. klinikai orvos, hatéves klinikai gyakorlat után megkezdte a rendeléseit.** Rendel női szülészeti és belbetegeknek 9—11 és 3—5-ig. Brassó, Weiss Mihály-utca 29. 13556

— **A csendőrségen beismert, a vizsgálóbíró-nál tagadó vallomást tett a kásonimpéri gyilkos.** Csikszederéről jelentik: Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a kegyetlen kásonimpéri gyilkosságról, melynek áldozata a 16 éves Okos Mária volt. A szerencsétlen kisleányt a „Rápát” nevű havasrézsen, a hasonló híres borvízfőzéstől néhány száz lépésre, hátulról lesúrták, majd éles késsel a torkát átmetasztették. Az elvetemült gyilkossággal kapcsolatban letartóztatott Boldizsár Dénes 29 éves gazdát, aki emberölésért már négyévi fegyházbüntetést ült. Boldizsár kezdetben tagadt, majd később bebizonyították, hogy a gyilkosság alkalomával a „Rápát” járt. Háromnapos csendőrségi vallatás után beismerte a gyilkosságot. Indítékokul az Okos-család elleni olthatatlan bosszúját nevezte meg. Az elvetemült embert hétfőn adta át a csendőrség a csikszederai ügyészségnek, ahonnan nyomban Antonescu vizsgálóbíró elé küldték. Itt Boldizsár Dénes nagy meglepetésre visszavonta beismert vallomását. Kijelentette, hogy a gyilkossághoz semmi köze sincs. Abban az időben, amikor a leányt meggyilkolták, még a faluban tartózkodott. Három csendőrmester válogatott kinzásokkal csikarta ki belőle vallomását, melyből egyetlen sem igaz.

— **Kolozsvári hírek.** Tudósítónk jelenti: Kolozsváron az utóbbi napokban nyolc ember betegedett meg vérhasban. A súlyos betegeket a kolozsvári járványkórházban ápolják. A verhasjárvány oka az, hogy a szokatlanul bő gyümölcstermés miatt a kolozsvári piacon nagyon leestek a gyümölcsök árai és így mindenki az olcsó gyümölcseket él. Ezenkívül többen betegedtek meg torokgyíkban és vörhenyben. — Pár nappal ezelőtt a kolozsvári fiatalokból többenből megszökött Boran Micu fiatal gonosztevő. A megszökött fiut hétfőn este Gheci Petru közrendő a pezméri erdőben elfogta. — A kolozsvári rendőrség hosszú hajszá után elfogta Kis Gyula és Kovács Sándor ismert szélhámósokat. — Rendőrségi őrizetbe került Udvari József kolozsvári lakos is, aki nagybűszegű pénzt hamisított.

— **Elveszett egy 300.936—2413. számú bicikli-engedély (Permiss).** Bejelentés megtaláló kérértik a permisszt a rendőrségen leadni.

Leányának praktikus nevelését

a budapesti Bulyovszky-utcai Dr. Förstner

leánynevelő intézet Gyakorlati Nőképzője

biztosítja. (Bentlakók, bejárók). Titkárnőképző. (egyéves nyilv. jogu). Ruhá- és modelltervezés. Ruhavarrás és szabás. Idegennyelvű vizsgára előkészítés. Összes iskolai típusok eng. előkészítése. Tökéletes továbbképzés, zene, torna. Prospektust küld az igazgatóság Budapest, VI. Bulyovszky-utca 10 szám. Telefon: 156—93.

Mi ez?

A gyergyószentmiklósi adóhivatal állandóan zár alatt tartja az adófizetők ingatlan vagyonát

Nem újság már, hogy az adót tüzzel-vassal hajtják. Az sem, hogy az adóprás alatt már nemcsak nyögnek, hanem kétségbeesetten ordítanak az utolsókat rugó „alanyok”. Mindezek tetejébe Gyergyószentmiklóson olyan „ötletes” eljárásokat alkalmaznak az adóhivatal, melyekhez hasonló eddig nem igen tapasztaltunk sehol. Nyugodtan állíthatjuk, hogy ennyire törvénytelen sem.

A pénzügyek gyergyói képviselői mindenképpen biztosítani akarják az állam követeléseit. S noha az adóbehajtásokra vonatkozó törvény idevágó szakaszai kétségtelenül leszögezik, hogy az egyenesadók negyedévenként esedékesek s ha a hivatalból, ajánlva kiküldött felszólításban jelzett határidő alatt nem egyenlítik ki az adókat, az esedékes összegért — és ez a fontos! — foglalhatnak a végrehajtók.

Gyergyószentmiklóson a törvény ezirányú intézkedéseit minden bővebb érdeklődés mellőzésével egyszerűen „módosították”. Ugyilátszik, az ezelőtti 4-5 személyről 22-re duzzasztott adóhivatalnak sok dolga van. Nem ér rá minden

negyedévben végrehajtásokkal piszmogni. Egyszerre végzi azt el.

Azt a halatlatlan, és ismételt hangszílyozzuk, törvénytelen rendszert vezették be, hogy már most biztosítási végrehajtást fogantatosítanak az összes állami követelésekre egészen 1935 április elsejéig bezárólag.

Az adófizetők minden ingóságát lefoglalják és súlyos bünvádi következmények terhe mellett hátrahagyják: mindaddig, amíg az egész évi adó ki nincs fizetve, a lefoglalt tárgyakból, vagy állatokból egyet sem szabad elidegeníteni — Tehát a kereskedő üzlete, az iparos műhelye, vagy készáruja, a gazda jószágai egész éven át zár alatt vannak. Nem szabad értékesíteni azokat, mert sikkasztást követnek el.

Illo tisztelettel kérdezzük az illetékeseket: hol tanulták ezt? Miből fog a gazda adót fizetni, ha lefoglalt jószágait nem értékesítheti?

De mindezekről eltekintve: hogy mer az adóhivatal olyan adókért biztosítási végrehajtást eszközölni, melyek nem esedékesek?

Anastasiu tanár és lapszerkesztő is felült a türelmetlenség egyre jobban toporzékoló vasderesére

Gyergyószentmiklós azzal dicsekedhetett, hogy magának vallhatta a megye egyedüli tárgyilagos román újságíróját. Anastasiu Teodor gimnáziumi tanár évek óta, ha nem is minden esetben, de igyekezett emberi színvonalon álló tudósításokat megjelentetni a bukaresti Dimineata-ban és ugyanilyen szellemben szerkesztette az itt megjelenő „Gazeta Ciucului”-t is.

Álláspontjára jellemző, hogy néhány nappal ezelőtt egyik időközi bizottságba csöppent román kártársai sajtóport indított a csikszeredai törvényszék ellen, mert lapján keresztül keményen hangoztatta: nem közszereplésre termelt.

Az ilyen hangoknak ösztönös tudott örülni az ember. Hisz nem kis dolog az, ha emberi magasságokba tud hatolni egy olyan ember, akinek többségi mivolta minden előnyt biztosít.

Megdöbbenő valami azonban, ahogy gyors iramban át tudnak hangolni az emberek. Az egyre mélyebben szántó türelmetlenség a jobb gondolkodásukat is elragadja. Így történt ez Anastasiu esetében is.

A „Gazeta Ciucului” legutóbbi számában erőteljes és igazságtalan kirohanást intéz a kisebbségi magyar tisztviselők ellen. Nem kevesebbet állít, minthogy a

megye köztisztviselőinek 90 százaléka magyar nemzetiségű. Majd kesereg, hogy a román elem a kétségbeesett szegénység-gel harcol és sehogy sem tud álláshoz jutni.

Mindezeket — hosszú cikkben — a Barhou bukaresti látogatásával kapcsolatos budapesti újságcikkekre és a bel-földi magyar sajtó kétségbeesett cikkeivel kapcsolatosan közli.

A cél világos. Anastasiu Teodor is a türelmetlenség többségét igérő szekerét kezdte tolni. Erőteljes lökessel igyekszik hozzájárulni ahhoz az egyre kétségbeesettebben kiterjedő kórushoz, mely a kisebbségi közalkalmazottak kenyerét egyre tömegesebben veri ki azoknak a szájából, akik évtizedek óta becsületesen teljesítették kötelességüket.

Ugy igyekszik feltüntetni az egész kérdést, mintha Csikban és Gyergyóban kizárólag magyar elemek uralkodnának s a többségi nép megtört koldus volna. Pedig tudja, hogy ez közönséges hazugság. A sötét nyomorúsággal telített székely élet közepe él. Látja a reménytelen s egyre nagyobb méreteket öltő lerongyolódást.

Ilyen körülmények között nagy és elítélendő lelkiismeretlenségnek tartjuk az igaztalan kirohanást.

Meglepő és megszívlelendő beszélgetés egyik disszidens városi tanácsossal

Gyergyószentmiklósi látogatásom alkalmával értesültem, hogy délután ülést tart a nagy porverés közben életrekel tanács.

Elmentem a közigazgatási aktusra. Napirenden apró-cseprő folyó ügyek szerepeltek. Az ellentétes gondolkodású elemekből álló tanács csöndesen, szenvedély nélkül dolgozott. A tárgysorozat szürkesége nem kavart hullámokat.

Körülbelül egy órai szemlélődés után távoztam. A folyosón véletlenül összetalálkoztam egyik számottevő disszidens tanácsossal, akinek a nevét szándékosan hallgatom el, mert féltem a „vezérkari főnöktől”. Olyanokat mondott, amiért biztosan megmosná a fejét. Lehet, így is kitalálják a személyt s a négy szemközti „következmények” nem maradnak el. Ez azonban nem fontos.

Sokkal fontosabb az, hogy beszélgetésünk során öntudatos gerincességgel vágta ki a disszidens tanácsos:

— Törzsgyökeres székelyek vagyunk mi is! Közös sorsunk fáj. Tudjuk, együtt kell keresni és megtalálni a jobb jövő felé vezető boldogulást.

— De akkor miért nem tartanak össze? — vettem közbe.

— Gyergyó túlnyomó többségének meggyőződése: át kell szervezni a magyarság egyetlen politikai alakulatát: a Magyar Pártot! Ezen elengedhetetlen feltétel nélkül nem megy semmi.

— Mi, meglátja, igen szépen meg fogunk férni a magyarpárti tanácsosokkal. A város ügyeinek intézése során megért-

jük egymást. Hogy külön utakon járunk? Érthető, hisz mindenkinek joga van saját sorsa irányítására. Mi akarjuk intézni a dolgainkat. Beleszólást kívánunk és követelünk az ügyvezetésbe. Nem akarunk bábuak lenni.

Hisz ezt a párt keretén belül is meg lehet oldani, — hangoztatom, — ott kifejthetik véleményeiket és átalakíthatják azt.

— Megpróbáltuk mi is ezt, — folytatja. — Nagy harcokat vívtunk. Eredménytelenül. Hangsúlyozom azonban, hogy most is tagja vagyok a pártnak. Nem léptem ki onnan. Fegyelműt nem indítottak ellenem és jószántomból nem hagyom el azt. Hogy külön úton keressük jelenleg boldogulást, az annak tulajdonítható, hogy a másik oldalon nem hallgattak meg. A gyűléseken betorkoltak.

— Ennek ellenére becsülettel fogadom s szavamat állok, hogy amelyik percben az országos nagy követelményeknek megfelelően átszervezik a pártot, nálunknál lelkebb támogatói nem lesznek. És még valamit: nehogy azt gondolja, hogy csak én mondom ezt. Csopor-tunk minden egyes székely tagjának ez a véleménye. Ha ez az idő eljön, tudni fogjuk kötelességünket!

Tovább nem folytatom. A gyergyószentmiklósi disszidens székely városi tanácsos, aki jelenleg román „vezér” parancsára hallgat, így jellemezte a helyzetet s azzal kapcsolatos álláspontját.

Végre meg kell oldani a református egyház telkének kérdését

Lehetetlenség meg nem „látni” Gyergyószentmiklóson azt az égő és egyre jobban sajgó sebet, melyet a reformátusok telekadományozási kérdése ütött a magyar lelkeken.

Nagyon szomorú így ez, mellyel nem szívesen foglalkozunk.

Dióhéjban nagy magyar tragédia játszódott le itt. Megszívlelésre és okulásra méltó esemény.

A hétszáz egynéhány lelket számláló gyergyói medence reformátusai elhatározták, hogy papilokat építenek. Az arra szükséges összeget összekoldulták. Amikor együtt volt, kérényt nyújtottak be a város időközi bizottságához, hogy a templomuk mögött fekvő telken egyemeletes épületet akarnak felhuzni.

Nem teljesítették a kérést. Hivatalos visszautasítás nélkül értesítették az egyházi tanácsot, hogy a város beépítetlen telkeiből rendelkezésükre bocsátanak egyet. Építsenek oda. Ezt követeli a városi becsület és szépség.

Ujabb kérényt szerkesztett az egyháztanács, melynek alapján a Szárhegyi-uton kicsiny, de szépfekvésű telket adományozott a városi időközi bizottság. Arról már igazán nem tehet a református egyház, hogy ugyanakkor a görög keleti templom befejezésére is 1500 köbméter fát szavazott meg a kinevezett tanács.

Dr. Sándor Balázs, — amint ezt az egész városban egyöntetűen hangoztatják, — személyi bosszúból megfellebbezte mindkét határozatot.

Hónapokon át felháborodással tárgyalták az ügyet. Felekezetre való különbség nélkül minden magyar ember elítélte dr. Sándor eljárását. Sőt: a helyi lapban nyilatkozat jelent meg katolikus részről, mely tagadhatatlanul aljas eljárásnak minősítette a fellebbezést. Olyannak, mely a magyarság tömegei közé éket verhet.

Közben az ügy hivatalos malomba került. Néhány nappal ezelőtt a kolozsvári felülvizsgáló bizottság (Comitetul de revizuire) törvényesnek és jogosnak minősítette a kinevezett tanács adományozását.

A reformátusok örömmel vették tudomásul, hogy ha későn is, de hozzá foghatnak az építéshez. Tévedtek.

Három nappal ezelőtt újabb követ dobta a tisztuló és csendesülés felé tartó vizekbe. Dr. Sándor Balázs belátta tévedését és félre állott. Jött helyette más. Az Argetoianu-féle agrárcsoporthoz tartozó Madaras István városi tanácsos adott be fellebbezést. A bukaresti legfelsőbb közigazgatási bíróságnál törvénytelenység címén kéri a telekadományozási határozat megsemmisítését.

A város komolyan gondolkodó tömegei úgy tudják és érzik, hogy a fellebbezést nem Madaras István, az egyszerű székely gazda fogalmazta. Mások, nagyobb személyiségek állanak a háta mögött.

Bárhogy tologatják a háttér sötét színeiben meglapulók a kulisszákat, egy a világos és tagadhatatlan tény: helytelenül járnak el. A görög keleti templom részére hozott ajándékozási határozatot a jelenlegi körülmények között megsemmisíteni nem lehet. Ez naiv, ügyetlen elképzelés. Itt csak a reformátusok járhatnak rosszul. Az a szegény magyar egyház, mely az ok nélküli, botrányos huza-vonából eddig is hatalmas károkat szenvedett.

Éppen ezért a választott és szabályszerűen beiktatott városi tanácsnak, különösen annak polgármesterének, akinek neve szintén nem a legelőnyösebb színben szerepel ezzel a fájó ügygel kapcsolatosan, elsőrendű kötelessége első ülésében és véglegesen közmegegyezésre lezárni ezt a hónapok óta húzódó kérdést.

Végre észretértek és egészséges sportalakulatot hoztak létre

Az utóbbi időben három labdarúgó csapat is versenyzett egymással Gyergyószentmiklóson. Komoly sportemberek aggodalommal kísérték ezt a jelenséget. Világosan látták, hogy egyik csapat sem tud hivatásának teljesen megfelelni.

Anyagi szempontból is egyre több baj jelentkezett. A 11 ezer lakosú, túlnyomó többségben földművesekből álló város nem tudta megfelelően eltartani az egyesületeket.

A vezetők dicséretreméltó meglátásának köszönhető, hogy az áldatlan helyzetet nem engedték a végtelenségig buzdógni. Hosszas vajadás után levonták a tanulságot és egy egészséges, életképes sportalakulatot hoztak létre.

A „Gloria” és Gy. S. E. (Gyergyói Sport Egylet) összeolvadt és az utóbbi névvel S. S. G. cim alatt új egyesületet alakítottak.

Ez az átszervezés lehetővé teszi, hogy egészen nagyvonalu terveket valósítsanak meg a sport terén.

Hogy mennyire helyesen jártak el, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint az egyesülés utáni szereplések, melyek varakozáson felül sikerültek.

Az új egyesület elnöke: Gál János gyógyszerész, aki fáradhatatlan lelkesedéssel áll az egyesület élén és igyekszik minden lehetőt elkövetni. Lelekes segítő-társa a munkában Zárug Aladár ügyvezető, aki minden alkalmat megragad, sarkal, biztat és lelkesít az ideális sportküzitések elérése érdekében.

Kétség sem fér hozzá, hogy Gyergyószentmiklós sportélete új, nagyvonalu utak előtt áll.

Szorosan idetartozik az is, hogy a Gy. S. E. kitűnő labdaütője: Barabássy Babkó újabb dicsőséget szerzett egyesületének. Az egészen fiatal leányt dr. Gál Alajos, a szakosztály fáradhatatlan ügyvezetője sarkalta a versenyekre. Meg volt győződve, hogy a tehetséges kisleány számottevő eredményeket ér el.

Reményében nem csalódott. Megelégedéssel állapítja meg az egész város, hogy Barabássy Babkó szereplése nyomán országosan felfigyeltek a gyergyószentmiklósi labdaütő sportra.

A köznapokban Nagyváradon lezajlott országos mérkőzések során a másodosztályu női egyesben első, vegyes párosban második, az első osztályu női párosban második és az ifjúsági egyesben szintén második helyre küzdötte magát.

Irni kell róla,

hogy a városban száraz időben a por-felhőtől, esőben pedig a sártenger miatt lehetetlen járni. Hihetetlen elhanyagolt utcái vannak. A tarthatatlan állapotra felhívjuk a város új polgármesterének a figyelmét és elvárjuk, hogy ez az egészségtelen állapot ne legyen állandó témája Gyergyószentmiklós „Lássuk”-rovatának.

hogy Biró János végzett bölcsész „Adatok az ősmagyar műveltséghez” címen igen értékes, népszerű dolgozatban, a legújabbban felszínre hozott történelmi adatok nyomán ismerteti az ősmagyarok műveltségét. Irásával azt bizonyítja, hogy a magyar fajt minden időben méltatlanul illette a „barbár” jelző. Nem akarunk mérlegelni, vagy bíráltni, csupán azt jegezzük meg, hogy Biró a kisebbségi oktatás terén helyes uton halad. Az ifjúság kötelessége felvilágosítani a magyaragatva bolyongó népet. Bármilyen rányu legyen a felvilágosítás, csak megbecsülendő lehet.

hogy Gyergyóban ünnepes, sőt nem remélt lendületet vett a fakitermelés. A rég várt lendület méretére jellemző, hogy a nyári erdődöntéseket kapcsolatosan 1500-2000 fűvel szaporodott az erdőt munkáltszám. Örömmel szegedhetjük le: ha gyenge keresettel is, de hozzáhozott mindenképp Gyergyóban. Felbecsülhetetlenül nagy haladás ez.

hogy augusztus 5-ikén nagyszabású ünnepély keretében üli meg a Gyergyószentmiklósi Önkéntes Tűzoltóság fenállásának hatvanéves évfordulóját. A közhasznú intézmény hat évtizeden keresztül eredménnyel védte az itt-ott felbukkanó vöröskakas ellen a város polgárainak vagyónát. A multhoz méltó lesz az ünnepség is, melynek előkészítésén fáradhatatlanul dolgozik az ecélra kizendelt bizottság.

hogy a város osztatlan részvete mellett a napokban helyezték örök nyugalomra Gyergyószentmiklós legutolsó községi br-róját is: id. Márton Lajos 82 éves föld-birtokos. A köztisztletnek örvendő gazda hosszú éveken át vezette Gyergyószentmiklóst, amikor még falu jelleggel bírt. Később, mint városi tanácsos tevékenykedett fáradhatatlanul, míg a változott viszonyok következtében a Magyar Párt itteni tagozatának alelnöke lett. Temetésén az egész város osztatlan részvételt vett részt.

Pacelli biboros pápai államtitkár lemond

Róma, július 25.

Pacelli biboros, pápai államtitkár a Vatikánból eredő hírek szerint rövidesen megválik állásától. A biboros pápai legációba megy Dél-Amerikába és vezeti a délamerikai eucharisztikus kongresszust.

Lemondása főleg délamerikai utjából következett, mert arra még nem volt példa, hogy a pápai államtitkár elhagyta volna a Vatikánt.

Halállal végződött a vidám kirándulás

Câmpulung, július 25.

Vidám bukaresti kirándulókat ért halálosvégi autószerencsétlenség. Kedd délelőtt tíz személyes tulszofolva indult el Bukarestből a 17825 rendszámú gépkocsi, a harmadik kerületi városkocsi autója. Alecu Anastasescu városi tisztviselő vezette. A társaság hangos jókedvvel tette meg az utat Câmpináig. Mikor a câmpinai vágóhid elé értek, eddig még meg nem állapított okból az autó felborult.

Dr. Calinescu orvos feleségét koponyaalapi töréssel holtan húzták ki a gépkocsi alól. Az autó minden utasa súlyosan megsérült, Anastasescut még ki sem tudták hallgatni.

Titokzatos jugoszláv repülőgép szállott le magyar területen

Kelebia, július 25.

A Kelebia melletti jugoszláv-magyar határon egy jugoszláv repülőgép szállott le magyar területen. Mikor a határőrök odaértek, a gép pilótája egyedül volt és arra hívatkozott, hogy defektus miatt volt kénytelen leszállani.

A gépen azonban semmiféle komolyabb sérülést nem találtak, ellenben lábnyomokat fedeztek fel körülötte, amiből arra következtettek, hogy utast hozott magával.

Ugyanakkor elfogták a határ közelében egy ismert kommunista agitátort, akinek nagy szerepe volt a legutóbbi keletkezett belgrádi kommunista összeesküvésben.

A kommunista agitátort letartóztatták és a repülőgép pilótáját is őrizetbe vették, amíg szerepe tisztázódik.

Választás, hol késel az éji homályban!

Kiket jelölt a Magyar Párt a választási listára

Déva, július 25.

Előrebocsátjuk, hogy a választás nem sürgős a dévai polgároknak. Ugyan mi jobbat hozhat az új — mondjuk megválasztott — városi tanács. Ha a megválasztott lista győz, a polgármester marad a régi, Perian Péter személyében, ki immár hatodik vagy hetedik éve vezeti a város ügyeit, a körülményekhez képest, közmegegyezésre. A tanács sem igen fog változni és minden valószínűség szerint a „consiliul”, a mostani időközibizottság tagjaiból fog összeállni.

Dehát mégis... A megegyezés a pártok között hetek óta készen van, de a választás még valahol az éji homályban késik. Miért és meddig, azt senki sem tudja. Közben egyszer-kétszer majdnem felborult a paktum. A liberálisok és a nemzeti-párti pártiak majdnem összerúgták a paktumot. Aztán az ellentéteket sikerült megint kiküszöbölni.

Ebből is látszik, hogy nem minden veszély nélkül való a tanácsválasztás hosszadalmas halogatása. Ha már sikerült nehezen összehozni és eddig fenntartani a paktumot, hát gyerekként a választással, nehogy bajok legyenek.

A magyarpárti tagozat intézőbizottsága már kijelölte a maga jelöltjeit arra a nyolc helyre, amit a választási megegyezés biztosít a listán a magyarságnak. A Magyar Párt jelöltjei a következők:

1. Dr. Meskó Miklós ügyvéd, 2. Zsók Fábán telepes gazda, 3. dr. Schuller Frigyes ügyvéd, 4. Péntek Elek bankigazgató, 5. Nagy József ref. lelkész, 6. dr. Isekutz Gergely ügyvéd, 7. Bubárik Miklós iparos, 8. Bruz Vilmos gépészmérnök.

Alpolgármester jelöltje a Magyar Pártnak dr. Meskó Miklós, a hunyadmezei tagozat elnöke.

Halálra ítélték Bécsben két szocialista védőőrt

A bécsi tartományi törvényszék első „szigorított statáriális” tárgyalása

Bécs, július 25.

A bécsi tartományi törvényszék rögtönítélő bírósága ma délelőtt 10 órakor ült össze először.

A bíróság a szigorított statáriális rendelet alapján csak halálos ítéletet hozhat.

A tárgyalást óriási érdeklődés előzte meg, de csak igen kevés belépőjegyet adtak ki a terembe csak szigorú igazoltatás után lehet bejutni.

A vádlottak Gerl József és Amsböck Rudolf, volt szociáldemokrata védőőrök, akik nyílt utcán lelőttek egy rendőrmestert és merényletet kíséreltek meg a Dunaparti-vasút ellen.

A rendőrmester felgyógyult s a merényletet is megakadályozták, de a robbanóanyag beszolgáltatási rendelet alapján mindkettőt statáriális bíróság elé állították.

A rögtönítélő bíróság 10 perccel 5 óra után hozta meg ítéletét, amellyel mindkét vádlottat kötél általi halálra ítélte azzal, hogy az ítéletet először Amsböck-ön kell végrehajtani. Gerl jelenlévő menyasszonya az ítélet hallatára elájult és összeesett.

A védők kérték, hogy az ítéletet az előírt 2 óra helyett csak 3 óra múlva hajtsák végre, hogy idejük legyen kegyelemért fordulni az államfőhöz.

Spanyolország monarchista forradalom előtt

San Jurjo tábornok minden előkészületet megtett a királyság visszaállítására

Madrid, július 25.

Az örökké forrongó Spanyolországban, néhány heti szünet után, ismét újabb felkelés készül. Ezuttal az új erőre kapott monarchisták mozgolódnak és céljuk a királyság gyors visszaállítása.

Az El Socialista című lap jelentése szerint a monarchisták San Jurjo tábornok vezetésével minden előkészületet megtettek a monarchista forradalomra.

San Jurjo tábornok és vezérkara állítólag máris olyan tömeggel rendelkezik, hogy

a forradalom sikere biztosítva van,

de eddig még azért nem léptek akcióra, mert nem döntöttek a jövődéli spanyol király személyéről.

San Jurjo pártjában ugyanis sokan ellene vannak, hogy ismét Alfonso király foglalja el a spanyol trónt.

Halálos szerencsétlenség a jasi repülőtéren

Jasi, július 25.

Különös körülmények között halálos baleset történt hétfőn este a jasi repülőtéren.

Már sötétedett, amikor a gyakorlórepülést végző Lazu őrmester gépe lassú siklórepüléssel leereszkedett. A repülőtéren gördült a gép nagy sebességgel, mikor sötét alakot pillantott meg a pilóta. Ideje sem volt félrekormányozni a gépet. Borzalmas halálordítás hallatszott. A propeller elkaptak palakit... A repülőgép száz méterrel tovább leal-

lott. Az őrmester katonákkal szaladt vissza a szerencsétlenség színhelyére.

A fáklya fényében szörnyű látvány tárult a szemük elé.

Hatalmas vértócsában, összeroncsolt felső testtel 30—35 évi körüli nő feküdt holtan a repülőtéren.

Semmi írást nem találtak nála, személyazonosságát sem tudták megállapítani. Egyelőre azt sem tudják, hogy mit kereshetett a repülőtéren. Valószínűnek tartják, hogy utját akarta megrövidíteni és azért vágott át a repülőtelephez tartozó mezőn. A vizsgálatot megindították.

Vérfürdőt rendezett, mert elvált felesége nem akart visszatérni hozzá

Sopron, július 25.

Fricska Pál 32 éves soproni munkanélküli lakatos, aki nemrég tért haza Párisból, különválasztott élő feleségének lakásán borzalmas vérfürdőt rendezett.

A lakatos, aki az utóbbi hónapokban állandóan szerelmével üldözte régi feleségét s aki azzal fenyegetőzött, hogy valami retteneteset követ el, ha az asszony meg nem hallgatja őt, hétfőn délután megjelent felesége lakásán és újra felszólította, hogy térjen vissza hozzá.

Amikor az asszony ezalkalommal is hidegon és visszautasítóan válaszolt, a szerelmes lakatos revolvert rántott elő és kétszer hűtlen szerelmére lőtt. Ezután az asszony előrohanó nevelőapjára, Szigler Samu napszámosra emelte a fegyvert. Ez is mellbe találtan, véréből zuhant a földre.

A súlyosan sebesült asszony utolsó erejével rávetette magát a férjére és kicsavarta a kezéből a fegyvert. A revolverlövés dörrenésére előrohant a házban lakó detektív és lefegyverezte az őrgöngy és a revolverrel hadonászó férfit.

Szigler Samu állapota életveszélyes. Az asszony életben marad.

Fricska Pált átadták a soproni ügyészségnek.

Súlyos motorkerékpár-szerencsétlenség Derestyé mellett

Egy ismeretlen Bukarest felé haladó gépkocsi elütötte a menyasszonyával utazó László Ferencet s aztán továbbszáguldott anélkül, hogy súlyosan sérült áldozataival törődött volna

Brassó, július 25.

Hétfőn éjszaka felegykor a brassói mentők borzalmasan összezuzott fiatal nőt és egy ugyanolyan állapotban levő fiatalembert szállítottak be a Marzescu-kórházba.

A mentők dr. Fabritius brassói ügyvéd értesítésére vonultak ki Derestyére, ahol egy összeroncsolt motorbicikl mellett a két fiatal embert véreben találták meg. Személyazonosságuk megállapításakor kiderült, hogy a nő Mathie Irén 25 éves brassói lakos és a férfi Mathie Irén vőle-

génye, László Ferenc harminc éves brassói mechanikus. A kórházban megállapították, hogy Irene fején szenvedett életveszélyes sérüléseket, valamint súlyos benső-szerzői sérüléseket is. László Ferenc ugyanakkor a fején szenvedett igen súlyos természetű zúzódásokat és egyik karja összeroncsolódtott. A szerencsétlenség, amint azt a baleset színhelyén megállapították, egy autóval való összeütközés következtében történt.

László Ferenc hétfőn este tíz órakor azzal indult el hazulról menyasszonyával

motorkerékpáron, hogy a derestyei vendéglőben egy pohár sörrel hűtik le a nyári forróságot. Dr. Fabritius autójával Brassóba jövet feltizenkettőkor utazott el a szerencsétlenség színhelye mellett, úgyhogy az összeütközés körülbelül negyedik tizenkettőkor történhetett. A katasztrófát csak egy Bukarest felé száguldó autó okozhatta, amely az összeütközéskor nem állt meg, hanem lelkiismeretlenül továbbrohant, anélkül, hogy bárkinek figyelmét is felhívta volna a szerencsétlenül járt emberre. László Ferencet jó motorkerékpárvezetőnek és nagyon józau embernek ismerik, valószínűtlen tehát, hogy az ő hibájából következett volna a karambol. Ezt különben az is bizonyítani látszik, hogy a szerencsétlenséget okozó autó sofőrje azonnal továbbszáguldott. Mathie Irén és László Ferenc csak pillanatokra térnek magukhoz és képtelenek a baleset részletesebb leírását megadni. Mathie Irén még a keddi nap folyamán fejoperációt hajtanak végre. Az operáció sikere azonban valószínűtlen. László Ferenc sérülése, ugyancsak aggasztóak.

Hogyan lett a jólmenő cég „beltagja” két máramarosi szigeti szélhámos

Nagyvárad, július 25.

A nagyvárad rendőrség bünygyi osztálya körözlevelet adott ki a két fiatalember ellen, akik munkadójukat a legagyafurább módon károsították meg. A körözött fiatal emberek névszerint Ungár Bertalan és Vogel Jakab máramarosi szigeti származásúak és a Cechoslovaca alakredőnygyár megalakulásakor mint utazókat alkalmazta a cég. A fiatal emberek ellen Altmann Cecilia, a Cechoslovaca cég tulajdonosnője tette meg a feljelentést.

Az üzlet tulajdonosnője ugyanis, amíg a két fiatalember üzleti köruton tartózkodott, rovacsolást rendelt el. A rovacsolásnál kiderült, hogy Ungár és Vogel többszázszor lejjel károsították meg a céget. Több helyen nagymennyiségű árut helyeztek el, amelyek után a cég pénztárába alig került néhány lej. Kiderült továbbá az is, hogy a két szigeti szélhámos Altmann Cecilia jóhiszeműségével visszaélve, a nagyvárad iparhatóságánál olyan bejelentést tett, mintha ők a cégnek társtulajdonosai lennének. Ezenkívül a postán sikerült azt is elérniük, hogy a pénzt a cég részére csak nekik személyesen fizették ki.

Altmann Cecilia bünyvádi feljelentését az uton lévő üzletszerzők elleni körözlevél kiadása követte.

LEGUJABB

DIKTÁTORI HATALMAT KAPOTT A NÉMET GAZDASÁGI MINISZTER

A hivatalos lapban megjelent a gazdasági felhatalmazási törvény, amely szerint a gazdasági miniszternek jogában áll bármilyen intézkedést fogadtatni a minisztertanács jóváhagyása nélkül. A gazdasági miniszter megteremtő rendszabályokat is hozhat azokkal a külállamokkal szemben, amelyek kereskedelmi korlátozásokat léptetnek életbe Németország ellen.

A FRANCIA JOBBOLDALI LAPOKAT IS KITILTOTTAK NÉMETORSZÁGBÓL

A francia lapok nagyrészt a Hitler-kormány egyelőre augusztus 5-ig kitiltotta Németországból. Jellemző, hogy a kitiltott francia újságok között jobboldali szellemű sajtószerzők is szerepelnek, így a Figaro, Journal, Matin és Petit Parisien.

KASSARA FUT A BUDAPESTI NÖVÉNYEVŐ TÁVFUTÓ

Lovass Antal, az 50 éves budapesti vegetárius hosszútávfutó, aki már megfutotta a Budapest-Bécs közötti távot, vasárnap Kassara szalad az ottani sportklub meghívására. Lovass kitűnő formában van.

ISMÉT ELITÉLTÉK KÉT OSZTRÁK BOMBAMERÉNYLŐT

A salzburgi rögtönítélő bíróság most ítélkezett ama két náci főlőtt, akik pünkösdkor bombamerényletet követtek el a Lieferangi missziós kolostor ellen. A bíróság Kaeser Rudolfot 12, Wach Arnoldot pedig 8 évi fegyházra ítélte.

BETEG A MINISZTERELNÖK

Dimitriu volt munkatügyi miniszter — amint Bukarestből jelentik — kedden délelőtt kihallgatáson jelent meg az uralkodónál s jelentést tett egyrészt az államgépézet egyszerűsítésével foglalkozó miniszteri bizottság munkájáról, másrészt a Skoda-ügy fejleményeiről. Dimitriu tudvalevőleg elnöke mindkét bizottságnak.

Tatarescu miniszterelnök mandulagyulladásban megbetegedett s így nem jelenik meg a liberális párt takarékpénztárának szerdai közgyűlésén, amelyen Bratianu Dinu elnököl.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Fellüggesszük a kukoricára vonatkozó korlátozásokat

Bukarest, július 25.

A hétfői minisztertanácson a gabonakereskedelem szempontjából fontos határozatot írtak alá, melynek értelmében

az eddigi korlátozó intézkedéseket a kukoricára vonatkozólag felfüggesztik. Ugy a múltévi, mint az új kukorica kivitele teljesen szabad.

Az intézkedés a termésjavulásnak a következménye.

Áru- és pénzpiac

VALUTAK:

A Nemzeti Bank árfolyama:

Svájci frank 52.45—52.85.

Francia frank 6.585—6.6375.

Osztrák schilling 23.52.

Cseh korona 4.16.

Pengő 29.24.

Dollár 99.40—109.40.

Fontsterling 503—515.

Olasz lira 8.55—8.80.

Márka 38—40.

NAGYVÁRAD

Allatárak: Bika két éves 7—8, két éves felül 6—7, ökör 7—10, hizlalt ökör 9—12, tehén 6—7, borjú 10—11, sertés 120 kg. alul 15—17, 120 kg.-on felül 16—18, juh 6—7, szalonna 28—30 lej kg.-ként.

CSIKÁGÓ

NYITÁS

Buza: július 97.50, szeptember 99, decemberre nincs jegyzés.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 65.75, december 66.75.

Zab: júliusra nincs jegyzés, szeptember 45, december 45.87.

Rozs: júliusra nincs jegyzés, szeptemberre nincs jegyzés, december 74.75.

ZÁRLAT

Buza erős irányzat: július 99.37—99.37, szeptember 100.50—100.75, december 102—102.12.

Kukorica erős irányzat: július 65.12, december 67.75.

Zab: július 44.75, szeptember 45.50, december 46.50.

Rozs erős irányzat: július 72.50, szeptember 74, december 75.75.

WINNIPEG

NYITÁS

Buza: júliusra nincs jegyzés, október 86, december 87.12.

ZÁRLAT

Buza erős irányzat: július 85.12, október 86.62, december 87.87.

Árpa: július 47.62, október 48.75, december 50.12.

LIVERPOOL

ZÁRLAT

Buza erős irányzat: július 5.01 és háromnegyed, október 5.05, december 5.07 és háromnegyed, március 5.08 és háromnegyed.

GABONAPIACOK KÜLFÖLDÖN:

Bécsben a gabonapiac irányzata élénkebb volt és a búzapiac megszilárdult. Belföldi árban a kínálat kielégítő, úgyhogy a külföldi búzákat közül csak a keverési célokra alkalmas I-a minőségűeket részesítik elsősorban figyelemben. A rozs irányzata szintén barátságosabb volt, az árak tartottak. A tengeripiac csendes, takarmányárpában javult a helyzet, míg a zabpiac egyelőre üzletlenül maradt. Orosz zabszállítmányok szinte nap-nap után érkeznek és még jobban kíméltik az amugyis üzletlenül és kedvezőtlen helyzetet. Árak schillingben mázsánként.

Magyar buza határánál S. 21.50—22.25.

Belföldi buza S. 34.25—34.50.

Belföldi rozs S. 25.50—24.

Tengeri ex Wien S. 12.25.

Román takarmányárpa S. 10—10.50.

Orosz és jugoszláv zab S. 13—13.25.

Gyümölcsközvetítő és értékesítő irodákat állít fel a földművelésügyi minisztérium

Bukarest, július 25.

A földművelésügyi minisztérium a gyümölcsértékesítés megkönnyítésére elhatározta, hogy gyümölcsközvetítő irodákat állít fel. A gyümölcsközvetítő irodák a következő városokból irányítják a gyümölcs eladását. Bukarest, Ploesti, Brassó, Szeben, Déva, Nagyvárad, Kolozsvár, Sziget, Szatmár, Nagybánya, Arad, Temesvár, Konstanca, Jasi, Kisenev, Tighina és Calaras.

Ezeket a hivatalos közvetítő irodákat a kormány úgy szervezi meg, hogy minden termelő teljes bizalommal fordulhat

hozzá a gyümölcsértékesítésre vonatkozó kérésekkel, rábízhatja áruját és a közvetítő a minisztérium által meghatározott jutalék ellenében adják el az árut. A közvetítők munkásságát a földművelésügyi minisztérium irányítja és ellenőrzi. A közvetítőirodák szervezése és felállítására ügyére vonatkozó kérdésekben Manolescu-Strunga földművelésügyi államtitkár nyújt felvilágosításokat s ő adja ki a közvetítőirodák részére a megbízást is.

A közvetítőket még július hó végéig ki nevezik.

Az új adóbon-lavina 30 százaléka alá szorította a bonok árfolyamát

Egyes helyeken már egyáltalában nem lehet értékesíteni a bonokat

Déva, július 25.

Jelentette már a B. L., hogy a kormány újabb adóbonokat bocsátott ki, hogy ilyen módon fizesse ki az adó tartozásait az állam a nyugdíjasoknak, rokkantoknak, hadiözvegyeknek stb. Az újabb adóbonokkal az állam minden ilyen tartozását kifizeti, amelyek 1934 április 1-ig fennállanak.

A nyugdíjasoknak két és fél hónapi követelésük van, mégpedig 1932 április, május és június félhónapjára, ezzel szemben a rokkantoknak, hadiözvegyeknek stb. követelése több hónapra szól, majdnem hat hónapra.

Az újabb sokmillióra rugó bonkibocsátás katasztrófálisan leszorította a bonok piaci értékét. Eddig úgyahogy még el lehetett adni a bonokat, névértékük 35—40 százalékaért, de az árfolyamuk az új bonolavinára most már 30 százaléka alá zuhant.

Vannak helyek, ahol a bonokat egyáltalában nem lehet értékesíteni. Hunyad megyében például

már csak 25 lejt ígérnek egy 100 lejese

bonért és így a szerencsétlen nyugdíjasok elmaradt fizetésüknek pontosan háromnegyed részét veszítik el.

A nyugdíjasoknak ugyanis nincsen adóhátralékuk, mert tőlük az adót hivatalból levonják, tehát a bonokat adófizetésre nem használhatják fel.

Érdekes különben, hogy a legtöbb nyugdíjastól még az elmaradt és csak most bon-formájában kifizetésre kerülő nyugdíjak után is levonták már az adót. Az a nyugdíjas tehát, aki most bont kap elmaradt fizetése fejében és ezeket a bonokat csak negyedértékükben értékesítheti, a teljes nyugdíj után fizettek adót, mintha azt készpénzben kapták volna.

Az állam így nem is egy, hanem két bört huz le most a nyugdíjasokról. — Ugyancsak érdekessége a bonkibocsátásnak az is, hogy a száznál alacsonyabb töredéket nem fizetik. Vagyis, ha valakinek 2099 lej követelése van, bont csak 200 lej névértékben kap, a 99 lejt, mint töredéket, törlik. Egy nyugdíjasnál, vagy rokkantnál talán nem sok ez, de sokra gyűl fel az összes kifizetéseknél. Az állam itt is keres egy pár milliót.

A villamossági cikket importáló cégek panaszkodnak a kontingentálási igazságtalanságok miatt

A villamossági cikkek behozatali statisztikája

Bukarest, július 25.

A villamossági cikkek és berendezések importálásával foglalkozó cégek már régóta panaszkodnak, hogy sokkal több nehézségük van a behozatal körül, mint bármely más szakmának. Ezek a cégek különösen azt nem tudják megérteni, hogy a kontingentálási bizottság milyen kritériumok alapján adja ki az engedélyeket. Míg ugyanis az országosan ismert cégeknek valósággal kálváriát kell járniuk minden egyes szállítmányért,

sokkal kevésbé ismert és nem is szigorúan a szakmához tartozó cégek nagyösszegű, drága cikkek behozatalára könnyen kapnak engedélyt.

amely cikkek nem is olyan nélkülözhetetlenek a belföldi fogyasztás számára.

Különösen a villamosművek azok, amelyeknek a tevékenységét valósággal megbénítja a behozatal körüli sok nehézség. Ebben a szakmában csupa olyan cikket használnak, amely belföldön nem kapható, illetve nem gyártódik, viszont a mindennapi szükségletük a villamosság terén rohamosan emelkednek. A villanyáramtermelő és elosztó cégek most újabb intervencióra készülnek, hogy a behozat

alt könnyítse meg számukra és kérésük alátámasztására összeállítottak egy kimutatást az 1931 és 1933 között importált villamossági cikkekről. Az összeállítás szerint

a villamossági cikkek behozatala 1931-ben messze felülmúlta a tavalyit.

Hogy csak a legfontosabb tételeket említsük meg, például az 1256. vámtétel alá tartozó villamos dinamógépekből 1931-ben behoztak 10.074 mázsát 112 millió 461 ezer lej értékben, 1932-ben már csak 7033 mázsát 74 millió 580 ezer lej értékben, viszont 1933-ban 6563 mázsát 66 millió 860 ezer lej értékben. Az 1268. vámtétel alá tartozó villamos készülékekből 1931-ben behoztak 3753 mázsát 94 millió 235 ezer lej értékben, 1932-ben 809 mázsát 20 millió 697 ezer lej értékben. 1933-ban pedig 869 mázsát 23 millió 326 ezer lej értékben. Villanydrótból és szigetelt kábelekből 1931-ben behoztak (1275 vámtétel) 19 ezer 632 mázsát 91 millió 192 ezer lej értékben, 1932-ben 17.150 mázsát 68 millió 897 ezer lej értékben. 1933-ban 17.669 mázsát 65 millió 199 ezer lej értékben. Az 1276. vámtétel alá tartozó szigetelőcsövekből 1931-ben behoztak 1820

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás tájfadmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

mázsát 5 millió 369 ezer lej értékben, 1932-ben 1668 mázsát 4 millió 985 ezer lej értékben, 1933-ban pedig 2323 mázsát 5 millió 662 ezer lej értékben. Világítási célokra szolgáló

vilanykörtekből 1931-ben behoztak 1048 mázsát 69 millió 219 ezer lej értékben, 1932-ben 977 mázsát 49 millió 736 ezer lej értékben, míg 1933-ban 1170 mázsát 56 millió 332 ezer lej értékben.

Ha néhány cikknél a behozatal valamivel emelkedett is tavalyelőttel szemben, a szakmai cégek szerint a szükséglet nem máris kielégítette mellett sokkal nagyobb import kellett volna legyen.

A Temesvári Kereskedők Egyesületének 50 éves jubiláris közgyűlése

Temesvár, július 24.

A Kereskedők Egyesülete vasárnap tartotta Stachler Adám elnöklete alatt 50 éves jubiláris közgyűlést.

A jubiláris közgyűlésen igen sok felszólalás hangzott el a kereskedők sérelmeiről, különösen a behozatali korlátozásokat támadták elkeseredetten.

A közgyűlés elhatározta, hogy a kormány tagjainak beígért bántási látogatása alkalmával küldöttségileg kéri meg a miniszterelnököt a sérelmek orvoslására.

Három új repülőgépgyár Csehszlovákiában

Prága, július 25.

A csehszlovák kormány három gyárnak adott engedélyt repülőgépek gyártására.

Az egyik az ismert Tátra-autóüzem, amely most repülőgépek gyártására is berendezkedett, a másik a Benes és Hein gépgyár, végül a Bata-üzem kért engedélyt Zlín-telepén személyszállító repülőgépek gyártására.

Németország terméskilátásai

Róma, július 25.

A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet-hez érkezett hivatalos távirati jelentés szerint Németország terméskilátásai a következők:

Az őszi és tavaszi búzával bevetett és tényleges aratásra kerülő terület 2.201.000 ha, ami a múlt évvel szemben 116 ezer hektáros (5 százaléka) esőkként, az utolsó öt év átlagával szemben azonban 290 ezer hektáros (15 százaléka) emelkedést jelent. A termés gyengének ígérkezik és az eddigi becslések szerint 89.6 millió q-ra tehető a múltévi 50 és az utolsó öt év 40.5 millió q-as átlagával szemben, ami a tavalyinál 29, az öt éves átlagnál 2 százalékkal kevesebb.

Rozssal 4.477.000 há-t vetettek be, ami a múltévinél 1 százalékkal, az öt éves átlagnál 2 százalékkal kisebb. Ezen a területen 72.7 millió q-t várnak, vagyis 16.4 millió (17 százaléka) q-val kevesebb, mint tavaly és 6.1 millió (3 százaléka) q-val kevesebbet, mint az utolsó öt év átlaga volt.

Az árpával bevetett terület ezidén 1.555.000 ha, ami a múltévi 1.585.000 és az utolsó öt év átlagos 1.631.000 hektárjánál jelentősen kisebb. Az árpatermést rendkívül gyengének becsülik és mindössze 29.1 millió q-t várnak a múltévi 34.7 és az utolsó öt év 31.2 millió q-as átlagával szemben.

Legrosszabbak a zab kilátásai, amelyből a múltévi 69.5 és az utolsó öt év 65.8 millió q-as átlagával szemben ezidén mindössze 49.2 millió q-ra számítanak.

Petőfi-emlékünnepe Fehéregyházán

Szegesvár, július 25.
A segesvári országos Petőfi-emlékünnepe rendezőbizottsága az 1934. évi emlékünnepeket július hó 29-én rendezte a fehéregyházi Petőfi-emlékoszlopnál. Az ünnepély kezdete délután 5 óra, gyülekezés a fehéregyházi református iskolánál és tekintettel a különböző irányból érkező vonatok érkezési idejére, a felvonulást az emlékoszlophoz délután fél 5 órára tűzték ki. A délutáni ünnepélyen a segesvári Magyar Kaszinó és Ref. Egyház dalárdáján kívül részt vesznek a Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet és a Medgyesi Polgárok dalárdái, valamint a környékbeli magyar egyházak vezetői. Délutáni ünnepély műsora a következő:

1. Ének: Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet. 2. Imát mond: Dr. Tóth Lajos segesvári ref. lelkész. 3. Ének: A segesvári Magyar Kaszinó dalárdája. 4. Emlékbeszédet mond: Kelemen István felsőrákosi unit. esperes. 5. Ének: A segesvári Ref. Egyház dalárdája. 6. Szavak: Kővári J. kénosi unit. lelkész. 7. Ének: A medgyesi Polgárok vegyeskara. 8. Szavak: Balázs András fehéregyházi ref. ig. tanító. 9. Ének: A Medgyesi Polgárok férfikara. 10. Koszorúk letétele.

A délutáni ünnepségen kívül az iskolás gyermekek és ifjúság számára a rendezőbizottság istentisztelettel egybekötött ifjúsági emlékünnepeket rendez délelőtt 10 órakor. Az ünnepély műsorát úgy állította össze, hogy az ifjúság Petőfi életéről, munkáiról és Petőfi halhatatlan szelleméről minél bővebb ismereteket szerezzen.

Utónállással akart kényeret szerezni két fiatal munkanélküli

Bukarest, július 25.
Az egyik bukaresti forgalmas utcán Ecaterina Constantinescu és Trestianu mérnökne uriaszonyokat, akik éppen moziból tértek haza, két férfi támadta meg. A támadók revolvert fogtak a nőkre, elrabolták táskáikat, amelyekben több ezer lej volt, majd elmenekültek.

Az uriaszonyok segítségkérésére figyelmes lett Bolnok Mihály soffőr és kocsiával üldözőbe is vette a vakmerő utcai rablókat. A soffőr megfigyelte, hogy az üldözöttek a Bratianu-utca egyik házában tűntek el. Rendőrt hívott, átkutatást a házat és ott az egyik batorozott szobában meg is találta a támadókat. Rosca Joan 19 éves és Brezoianu Stefan 20 éves fiatalembereket, akik Lelek óta munkanélküli voltak és nagy nyomoruk miatt követték el tettüket.

A rendőrség az ügyészségnek adta át őket.

NYILATKOZAT

A „Brassói Lapok”
tekintetes főszerkesztőjének

Brassó

Mélyen tisztelt Főszerkesztő ur!

Nagybecsű lapjának folyó évi júl. hó 13-án kelt 155. számában „Magánügy kortünettel” címmel megjelent cikknek személyemre vonatkozó részét illetően a következő helyreigazító sorok közlésére kérem.

Nem felel meg a valóságnak, hogy én dr. Ungár Adolf urnak a nekem imputált kijelentéseket tettem volna. Ezt, aki ismer, el sem hiszi rólam. Célzás történik valami feljelentésre is, amelyről annyit sikerült megtudnom, hogy körülbelül két hónappal ezelőtt a casa asigurare sociale a szokásos, sőt kötelező ellenőrzés alkalmával az „Ariadne” harisnyagyárnál tényleg szabálytalanságokra bukkant, amiért a gyárat büntetésben is részesítették. Hogy vajon volt-e, van-e feljelentés ilyen ügyben a cég ellen — nem tudom, de ez engem nem is érdekel. De, ha ilyen van, azért a feljelentőnek felelnie is kell.

Ungár Adolf dr. urral, aki, — mint tőle magától tudom, — az említett gyárnak társtulajdonosa, — kétízben volt megbeszélés. — Döntse ő el, hogy mint ügyvéd, gyártárstulajdonos — vagy mint szomszéd beszélt-e velem. Tény azonban, hogy „mint barát” — ő mondta így, — lebeszél arról, hogy a vitás elszámolási ügyben, — amiben végtére is csak mint jóakaratu közvetítő játszottam szerepet, — bármiképpen is befolyjak.

Ez a tiszta tényállás engem érintő és érdeklő része és semmivel sem több.

Amidőn köszönöm Főszerkesztő urnak, hogy jelen soraimnak nagybecsű lapjában helyt ad, — kérem, fogadja tiszteletem kifejezését.

Timişora (Temesvár), 1934. július hó 20.

Dr. Lampel Armand

Talán még sem lehet egyetlen mondattal elintézni

Nagyvárad, élsz-e még, vagy csakugyan annyira lemaradtál?

Válasz-féle Makkai Sándor református püspök egyik nyilatkozatára

Nagyvárad, július 25.

Egy levél vár otthon. A levelet egy nagyvárad-i intellektuel írta, aki arra kér, hogy csak a levele tartalmáról szerezzenek tudomást, de nevét ne említsem. Nem tartja szükségesnek a szereplést. Öreg ember már, de most mégis úgy érzi, meg kell szólalnia, mert túlságosan fölényesen bánt el valaki azzal a Nagyváradal, amelyik mindenkor harcos volt és minden időben kitermelte a maga szellemi és kulturális életét.

A levélhez különben Makkai püspöknek, a Budapesti Magyar Hirlapban tett nyilatkozatát mellékel. Makkai püspök Budapestben nyilatkozott az erdélyi életéről és abban érthetetlenül Kolozsvárnak két hasábot szánt, Nagyváradról viszont csak annyit nyilatkozott, hogy „Sajnos, Nagyvárad szellemi és gazdasági téren lehangyolott. Nincsen hinterlandja”.

Csak ennyi. S már másról beszél, már

el is intézi Nagyváradot egyetlen mondattal, egyetlen, lehet szomorú, resignált, de föltétlenül felületes kézlegységgel. Úgy érezzük, hogy reflektálnunk kell Makkai püspök nyilatkozatára, már csak azért is, mert Várad még ma is él és élni akar, s mert nem hajlandó egy hibás nyilatkozat keretében szerényen és lefitymáltan meghuzódni.

Váradon valóban óriási változások állottak be 1914 óta, amikor a város fejlődése megakadt. Viszont a béke utolsó éveiben Nagyvárad rohamos fejlődésnek indult város volt, gyönyörűen építkezett s a mai képe a béke utolsó tíz esztendejében alakult.

Erős gazdasági élete együtt járt kulturális fellendüléssel s nem lehet megállapítani, melyik volt a kettő közül az, amelyik a másikat vitte.

Hogy szervesen összefüggtek egymással, mutatja az, hogy az 1900-as évek

elején vívta Nagyvárad még Budapestet is megelőzően azokat a szellemi harcokat, ahol a magyar progresszió a bihari dzsentri-szellemet megtörte és megalkuvásra kényszerítette.

Ezek azok az évek, amikor Somlyó Bódog a nagyvárad-i jogakadémiáról szállott sikra a klerikalizmussal s amikor konzervatív szellemek is olyan nívón állottak, mint Rádl Ödön.

A nagyvárad-i szabadkőműves páholy tüzte ki először célja keresztülvitelében az általános választójogot és ez a páholy indította meg a Budapesti megjelenő Világ című lapot, a mai Magyar Hirlap elődjét.

S talán nem mehetünk el közömbösen azok mellett a harcok mellett sem, amiket Ady Endre vívott Pálffy Béla plébánossal, az egykori Tiszántul főmunkatársával, (aki különben Pálffy Gyulácsy Irén sógora).

Az örök szellemi nyugtalanság városa

Általában, ha visszagondolunk ezekre az időkre, föltétlenül el kell ismernünk, hogy ebben az évtizedben, Nagyvárad adta meg az örök szellemi nyugtalanságot.

Es a „Holnap”? Az annyit lefárgyalt és annyit felelevenített Holnap és Ady? Messziről nézve lehet, úgy tűnik, hogy itt csak egy Ady volt és egy Holnap, azonban, mint ahogy azelőtt a helyi harcosnak nem látta jelentőségét a kortárs, épp úgy nem látja ma sem, miféle dinamikája van annak a forrongó hangulatnak, amely csak a várad-i emberben, csak a várad-i levegőben, csak a várad-i intellektuelben van benne, amelyet csak a várad-i erő tud megtartani.

Indokolt-e Nagyvárad semmibevevése?

Néhány nappal ezelőtt végigmentem Nagyvárad könyvesboltjain, antikváriumain és újságboltjain. Az összeállított statisztikákból megállapítottam, hogy Nagyváradon olyan hatalmas mennyiségben fognak el könyvek, folyóiratok, főképpen német és francia nyelven, hogy az újonnan megjelent könyvekből néhány héten belül már egyetlen darab sincs. Egy aránylag nem forgalmas helyen árusító újságboltok heti könyv- és folyóirat eladása ezer, ezeröttszáz lej körül forog.

Hol van itt a haldokló szellemi élet? Hol van itt a közöny betűvel vagy írással szemben?

Várad leromlott — mondja Makkai püspök ur. — Mi pedig feltesszük a szerény kérdést, miért alimentálja akkor magát a várad-kolozsvári szintársulat a győnge és gyéren látogatott kolozsvári színelőadások után éppen Nagyváradon? Hogy fordulhat elő az, hogy a rekkenő hőségben közel egy hete állandóan zsufoolt előadások mellett játszik a szintársulat?

Tud-e Makkai püspök arról, hogy itt a református egyház kebelén belül különböző igen komoly kulturális szövetségek működnek, amelyek minden héten legalább egy nívós előadást tartanak? Ezek az estélyeken magyar költőkről beszélnek és igen fontos kulturális kérdéseket vitatnak meg, közel ötszáz főnyi hallgatóság előtt.

Tud-e püspök ur a katolikus növekvő munkájáról Kassay Kálmánné vezetése alatt, tudja-e, hogy Váradon működik egy magyar leányklub?

Es itt működött Nagyváradon, közel négy hónappal a Szabad Egyetem, amely később Esti Kurzusok néven folytatta kulturális tevékenységét. Ezek az estélyeken szociológiai, filozófiai, ipari, politikai, orvosi és művészi kérdések kerültek megvitatásra alá. Ezeket az előadásokat, közel ezer főnyi publikum hallgatta végig hetenként kétszer, esetleg háromszor is.

Vagy vegyük a nagyvárad-i Újságíró Klub műsorait. Bartók Bélával, Reinitz-cel, Hatvany Lajossal az élen. Mind-egyik előadást, mindegyik estélyt zsufoolt ház hallgatta meg.

Folytassam-e a felsorolást? Irjam-e, hogy Váradon egy éjjel-nap-

pal dolgozó és tanuló fiatalság harcol. Ma még névtelenül, kenyérrel, étellel és kisebbségi sorssal küzdve, közös fronton, egyazon eszmével, ha más valláson is, egy egyetlen és becsületes magyar élet kiharcolásában bízva.

Ezek a fiatalok nappal a mai újságíró nehéz és rosszfizetett robotját harcolva, éjszaka összeülnek és művelik, tanítják egymást, erősen készülve arra a szellemi csatára, amiben úgy érzik, részüket és helyük elkerülhetetlen.

Es itt van Váradon Hegedűs Nándor, aki tizenöt év óta mindennap megírja kisebbségi sorssal küzdve, közös fronton, egyazon eszmével, ha más valláson is, egy egyetlen és becsületes magyar élet kiharcolásában bízva. Ezek a fiatalok nappal a mai újságíró nehéz és rosszfizetett robotját harcolva, éjszaka összeülnek és művelik, tanítják egymást, erősen készülve arra a szellemi csatára, amiben úgy érzik, részüket és helyük elkerülhetetlen.

Es itt van Váradon Hegedűs Nándor, aki tizenöt év óta mindennap megírja kisebbségi sorssal küzdve, közös fronton, egyazon eszmével, ha más valláson is, egy egyetlen és becsületes magyar élet kiharcolásában bízva. Ezek a fiatalok nappal a mai újságíró nehéz és rosszfizetett robotját harcolva, éjszaka összeülnek és művelik, tanítják egymást, erősen készülve arra a szellemi csatára, amiben úgy érzik, részüket és helyük elkerülhetetlen.

Siándékosan hagyam utoljára az Erdélyi Magyar Írói Rend munkáját. Azt a kulturmunkát, amit Berde Máriának és Tabéry Gézának váltója indított utnak, hogy azután néhány hónapja keser-

ves robot és törődés után megjelenhessek a helikoni disszidenseknek első könyve: Károly Sándor: Lángja.

A mai Váradot a régi Váradal szabad összehasonlítani. Bizonyos, hogy szenved a mai Várad a régi Várad javára, de az is bizonyos, hogy szellemileg nem marad el egyetlen más erdélyi magyar város mögött!

Várad sohasem volt komoly hely, illetőleg helyesebben, mindig volt a levegőjében valami könnyű, felületes tavaszi spicce, valami különös kábulat, de mindannyiszor ott párosult ezzel az ugynevezett felületességgel valami hallatlan erő, valami forrongó katlanszerű izzás, amely a felszínes mulatozó városból kilökött egy zsenit, utjára bocsátott egy eszmét, elindított egy áramlatot.

Nagyváradnak, igaz van püspök urnak, nincsen hinterlandja, de ez semmire nem jelentheti azt, hogy ezért lebecsüljük. Várad él! Ha küzdve, kinlódva, harcolva is, mégis erős strázsa ezen a könyörtelen, pusztító, határszéli vártán.

Püspök ur! Nagyváradot nem lehet egyetlen mondattal elintézni!

Gábor István

Károly király személyesen látogat el a várhelyi régi római amfiteatrum helyére, ahol száz egyetemi hallgató augusztusban megkezdte a nagy nemzeti stadion építésének munkálatait

Déva, július 25.

Megemlékeztünk arról, hogy dr. Miocu hunyadmegyei prefektus kezdeményezésére a Hátszeg melletti Várhelyen, a régi római amfiteatrum helyén nagy nemzeti stadiont akarnak építeni. A megyefőnök nemrégiben előterjesztést tett Tatarescu miniszterelnöknek arra nézve, hogy a római amfiteatrum helyén, Szarmiszegetuza területén kezdjék meg újra a régebben abbahagyott ásásokat, mert ez a hely gazdag régészeti anyagot ígér.

A miniszterelnök hozzájárult a tervhez és így vetődött fel aztán az a gondolat, hogy meghívják oda száz egyetemi hallgatót táborozásra, akik a táborozás ideje alatt Flocă dévai muzeumigazgató felügyelete mellett ásásokat fognak végezni. A terv a megvalósulás küszöbén áll és a száz egyetemi hallgató augusztus elején megkezdte az ásási munkálato-

kat. A diákok sátrakban fognak táborozni és a megye gondoskodik ellátásukról. A régészeti feltárás tulajdonképpen csak előkészületi munka egy másik sport-szemponthól országos jelentősége van.

A régi római amfiteatrum helyén ugyan

is nagy nemzeti stadiont akarnak építeni, mégpedig ugyanabban a stílusban, amilyen a római sportaréna volt.

Ezt a tervet Károly király nagy tetszéssel fogadta, a miniszterelnök pedig megígérte, hogy a terv kivitelét minden esz-közzel támogatni fogja.

A számítások szerint az ősz folyamán már meg is kezdődne a nemzeti stadion munkálatai és az építkezés három év alatt készülné el, úgy, hogy ha minden programszerint megy, 1937-ben megtörténik a felavatás egy nagyszabású nemzetközi sportverseny keretében.

A nemzeti stadion felépítéséhez szükséges nagy összeget a megyék, városok és községek fogják összeadni, mégpedig úgy, hogy kirójják majd rájuk a hozzájáruláshoz szükséges összeget (Oh, jaj!)

A megyefőnökséghez érkezett előzetes jelentés szerint

Károly király személyesen ohajtja meg nyitni a szármiszegetuza diáktáborozást

és augusztus első napjaiban Tatarescu miniszterelnök és az udvar több előkelőségének kíséretében meg fogja látogatni a táborozás helyét.

Sport

Atlétika

A MARATHON-BAJNOKSÁG IS BRASSÓBAN LESZ

— az országos bajnokság keretében, vasárnap. Ez a hír járja. . . Érdekes és szomorú, hogy nálunk csak beszélnek az ilyesmikről. Hivatalosan semmi értesítés nem érkezett még. Mikor lesz már kifogástalan, rendes, pontos versenykiírás?...

Kolozsvár—Bukarest atlétikai mérkőzés lesz augusztus 19-én Kolozsvárt.

NY NAGYSZERŰ SVÉD REKORDDAL LEGYŐZTE BECCALIT!

— a malmői versenyen. Az 1500 méteres távra: 1. Ny svéd 3 p. 50.8 mp., svéd rekord! 2. Beccali olasz 3 p. 54.3 mp.

Nurmi nagy formában van, vasárnap 14 p 30 mp-t futott 5000 méteren.

Labdarugás

ROMÁNIA NEM GÖRDIT AKADÁLYT a Balkán futballtorna decembervégi lebonyolítása elé, mert a román követség belátja, hogy a rendezőnek tényleg vannak bizonyos érdekei (— közönség! —) melyet tiszteletben kell tartani. A szövetség vezetői elhatározták, hogy Románia feltétlenül megjelenik decemberben Athénben és nem csatlakozik a bulgárok és jugoszlávok tiltakozásához.

ESETLEG UJRAJÁTSSZÁK A ROMÁN KUPA DÖNTŐJÉT

vasárnap Bukarestben. A keddi esti kupabizottsági ülés dönt az U óvása ügyében.

Az **Admira—Juventus Középeurópai Kupa** középdöntő első mérkőzését szerdán játsszák le Bécsben. A másodikat vasárnap Genovában. Szerdán a magyar Klug, vasárnap) ugyancsak a magyar Iváncsics lesz a bíró. Érdekes, hogy a második meccs semleges pályán lesz. A Juventus attól fél ugyanis, hogy Torinóban — nem lenne közönsége. . .

Hat és félezer gólt rúgtak az idén a budapesti amatőrbajnokságban. Ebből legtöbbet a másodosztályú Kárpát csoport rugott: 842 gólt. A Ferencvárosi Kárpát csapata az egyéni rekordert 111 adott góllal. A legtöbb gólt a Siker névű együttes kapta és pedig 128-at.

Hollandia futballbajnokságát az FC Koog nyerte az öt liga bajnokainak körmezőzéséből.

A Hungária megtalálta jobbszélsőjét. Sas Ferenc, az Elektromosok játékosának szemében. A kitűnő amatőrlétkész már le is szerződött.

A bukaresti kerület elrendelte a nyári szünetet. Augusztus 15-ig semmiféle barátsági mérkőzést nem engedélyeznek.

Ausztráliai csapat készül európai körútra. Menedzserük már meg is érkezett Európába.

Ami még vasárnap volt...

MAROSUJVAR

Juventus—Kolozsvári AC 3:1 (0:0). Chioran, Ciungan és Danila a marosujvári csapat gólszerzői.

UZON
Astra Uzon—Transsylvania Brassó 5:0 (4:0).
SZÉKELYUDVARHELY
Hargita—Sticla Dicsőszentmárton 4:3 (0:2).
BAROT
Romca—Astra Székelyudvarhely 3:3 (1:1).
Az Astra a Romca öngóljával és 11-essel egyenlített.

ZSOMBOLYA
ZsSE—Sloga Nagykikinda 2:2 (1:0).
BUDAPEST
BSE—FTC 3:2 (2:0). A magyar országos ifjúsági bajnokság döntője.

ISZTAMBUL
WAC—Fener Bagtché 2:1 (1:0).

Tennis

Davis Cup:

AUSZTRÁLIA—USA 2:1
A zónaközi döntőn a párost könnyen nyerték az amerikaiak.

Lott, Stoeffen—Crawford, Quist 6:4, 6:4, 2:6, 6:4.

A hátralevő két egyes közül valószínű, hogy — Crawford révén — Ausztrália még egyet megnyer, ezzel győzött is már és a döntőben van, ahol Angliával játszik.

Anglia a Davis Cup döntőre trenírozva 5:0-ra győzte le Japán csapatát. Az utolsó két egyes:

Perry—Imagishi 9:7, 6:1, 6:8, 7:5.
Austin—Fujimura 6:4, 6:2, 6:1.

LENGYELORSZÁG—BELGIUM 4:1
Varsó, július 25.

A lengyelek az utolsó nap a két egyest is megnyerték:

Szerkesztői üzenetek

Vásárhelyi asszony. Önnek is és minden érdeklődőnek azt üzenhetjük, amit a kozmetikai rovat már tudott: ilyen ügyekben szíveskedjék közvetlenül a rovatvezetőhöz, Várady Ilshoz fordulni. Címe: Wien, I., Kärtnerstrasse 21.

Perény J., előfizető. Ismét egy újabb sérelem, amely teljesen méltánytalanul ért dolgozó kisembereket. Legjobb volna panaszkodni kissé részletesebben leírni és megküldeni a Magyar Párt parlamentárius csoportjának. Címe: Partidul Maghiar, București, Str. Clemenceau. Mi is szívesen foglalkozunk az önökért ért hallatlan sérelemmel, de ehhez az ügyet elejétől végig, sokkal kimerítőbb adatokkal kellene ismertetniük.

„Kistermelő”. Adatait csak abban az esetben tudjuk felhasználni, ha azokat teljes névalírással közli velünk. Gazdátlan adatokért sem mi nem vállaljuk, sem más lapok nem vállalják a sajtóügyi felelősséget.

F. Károlyné, Előpatak. A B. L. könyvosztálya nem foglalkozik könyvek kikölcsönzésével, ennél fogva kérdéseire a magunk részéről nem is adhatunk választ. Nb. sorait viszont eljuttattuk egy helybeli kölcsönkönyvtárhoz, azzal a kéréssel, hogy adják meg a kért utbaigazítást.

S. János, Torda. A munkatörvény és annak végrehajtási utasítása megjelent magyar fordításban is. Kapható a B. L.

Figyeljék az ujság ezen sarkát.

Az erdélyi Zion Lloyd elviszi Önt

PALESZTINÁBA

csoportban, nehézsége nélkül, olcsón és biztosan.

Vezérképviselő: D. FLOHR, Cluj, Calea Victoriei 31.

Primăria Municipiului Braşov

Nr. 17448/1934.

Serv. ad-tiv.

PALYAZATI HÍDERTMÉNY

A közhivatalnokok szabályrendeletéről szóló törvény végrehajtási utasításának 78. szakasza értelmében úgy, mint a minisztertanácsnak 331/1934. sz. határozatával 3780/1934. sz. belügyminiszteri rendelettel nyert engedély alapján a városi mérnöki hivatalnál türesedésbe jött mérnöki állás és pedig a vízvezetési és csatornázási ügyosztály főnöki állásának betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik ki. A pályázók fent említett végrehajtási utasítás 7. szakaszában említett mellékletekkel felszerelt kérésüket legkésőbb folyó évi augusztus hó 7-én, 13 óráig a városi tanácshoz kell hogy beadják.

A mellékletek a következők:
1. Születési bizonyítvány.
2. Állampolgársági bizonyítvány.
3. A „Scoala Politehnica”-tól szerzett mérnöki oklevél.

4. Orvosi bizonyítvány.
5. Katonai kötelezettségének teljesítéséről szóló bizonyítvány.

6. Erkölcsei bizonyítvány.
7. Nyelvismeretéről szóló nyilatkozat.

A követelt képesítés valamely belföldi politechnikai vagy ehhez hasonlított elismert iskolától nyert mérnöki oklevél.

Ezen állás után járó fizetés a technikai karba való beosztásnak fog megfelelni.

Braşov, la 19 Iulie 1934.

Comisia interimară Secretar General:

Preşedinte: Dr. Popovici m. p.

Dr. F. Bogdan m. p.

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal, 260 oldal Ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

SOLTÉSZ JÓZSEF: CSALÁDI- ÉS WEEKEND-HÁZAK

Anyagismertetés, építkezések végrehajtása, modern építőanyagok, tervezetek, költségvetések stb.
Ára 60— lej.

RERICH BÉLA:

KERTES HÁZ

Hogyan építsünk kertes házat és hogyan rendezzük be házi kertünket? Számtalan kislakásos családi kertes ház terve, 46 szöveg közötti ábrával.
Ára 90— lej.

Kapható és postán is megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésénél 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresünk egy cca 15 kilovattos 220 Voltos dinamot, komplett jó karban, Fodor Ödön címre, San-Georgiu de Padure. jud. Odorheiu. 13562

40 lóerős üzemképes állapotban lévő félstabil gőzgépet megvételre keresünk. Ajánlatokat 13560. szám alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Kézdivásárhelyen, forgalmas utcában lévő több mint 40 éve fennálló fodrászüzlet előnyös áron eladó. Érdeklődők forduljanak dr. Elekes ügyvédhez, Kézdivásárhelyt.

Felelősségvesztő: Kocsis Béla

Eladó 4 Hp. 5 légkörös lokomobil üzemképes állapotban, most hitelesítve, Bartos gyapjufeldolgozó, Kézdivásárhely. 13558

Fűrészgépi berendezéseket, iparvasúti sineket, gőzmotort, félstabil gőzgépeket keres. „Mercur” cég, Hatég. 13555

Vesztünk 2,50 méteres esztergapadot amerikaiárral. Ajánlatot Zabóta Részvénytársaság, Zágón. 13551

BJRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köte 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv. stb. Ára színes borítólappal 30 lei.

Röntgenkészüléket vennék kiténő állapotban, legmodernebb típusú és nagyobb teljesítményű váltóáramú benzínmotor-dinamó aggregátort. Dr. József Eduard. Ditrău Cinc. 13552

Allást nyer

Szakképzett cipő-modelért keresek. Levélbeni ajánlatot kérek, Biernbaum Jenő, Dumb-raveni jud. Tarnava-Mica.

MOLNÁR—JOVITZA

Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismertetése. Legújabb ez évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

UJRA KAPHATÓ

Dr. CHERESTEŞIU és DERI GYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 ujságciikk, élcek és képek alapján című nyelvtan. A 368 oldalas könyv ára 150 lei. Postai szállítással, utánvétellel 175 lei. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában,

Brassóban. Kapu-utca 56—58, Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

A TÜNDÉRUJAK

régebbi évfolyamaiból egyes számok

a **B. L. kiadóhivatalában** kaphatók.

Ennek a nagyszerű magyar kézimunka ujságának régebbi számain kiadóhivatalunk a pénz előzetes beküldése mellett a következő árakban szállítja:

5 füzet megrendelése esetén drb.-ként	20 Lei
10 " " " "	15 "
20 " " " "	13 "
25 vagy több füzet	11 "

A Tündérujjak friss számai példányonként 45— leibe kerülnek.

Ezek a régebbi példányok tehát nagyon olcsók és így a jó háziasszony asztaláról nem hiányozhatnak.